

Nya Åland

24 AUGUSTI 2007 NR 186 PRIS 1,20 €

Ledare lovordar Daniel Sjölund

SPORT. Ålands Daniel "Daja" Sjölund får beröm från många håll och kanter efter sitt landslagsinlägg i 2-1-segern mot Kazakstan i EM-kvalet i onsdags. Assisterande förbundskaptenen **Jyrki Heliskoski** säger så här:
 – Han spelade riktigt bra, på den senaste tiden har han gått till att bli en viktig spelare i Djurgården där han fått mycket speltid och det märks. Han är i bra skick, har bra speluppfattning och det märks på plan att han vet vad som ska göras.

SIDAN 27

Nytt projekt för att rädda vårt vatten

150.000 euro i "riskkapital"

NYHETER. I våras fanns det tankar i Sverige på att rädda Östersjön från syrefria botten genom stora syreverk som syresätter vattnet. I går sade landskapsregeringen ja till att bevilja pengar – högst 150.000 euro – till just ett sådant projekt, fast förstås i mindre skala. Ålands teknologocentrum och Ålands fiskodlarförening står bakom ansökan om att bygga och testa ett syreverk som drivs med vågenergi och som placeras vid en öppet belägen fiskodling. Från syreverket leds det syrerika vattnet till en inre fiskodling. Tanken är att om bot-

tenvattnet hålls syresatt så minskar läckaget av näringsämnen från botten sedimentet.
 – Troligen placeras syreverket vid Flisö fisk i Föglö, säger **Olof Karlsson**.
 Han betecknar bidraget som "i högsta grad riskkapital" – ingen kan ännu veta vad det ger för miljöeffekt.
 – Men läget är sådant nu att det behövs nya idéer.
 EU står för 25 procent av bidraget och landskapet för resten.

SIDAN 8

Båt körde i diket

Inga lite på grund. Lars-Erik Danielsson med sin motorbåt. Foto: JONAS EDSVIK

NYHETER. I går kväll körde en båt i diket väster om Svibybro! Jo, det är faktiskt sant. **Lars-Erik Danielsson** hade just varit och hämtat motorbåten från verkstaden när trailern lossade från dragkroken.

Båten, en TG Marin, rullade ner i diket.
 – Jag tog en titt i backspeglarna och såg båten köra bredvid bilen, säger, säger Lars-Erik Danielsson.

SIDAN 4

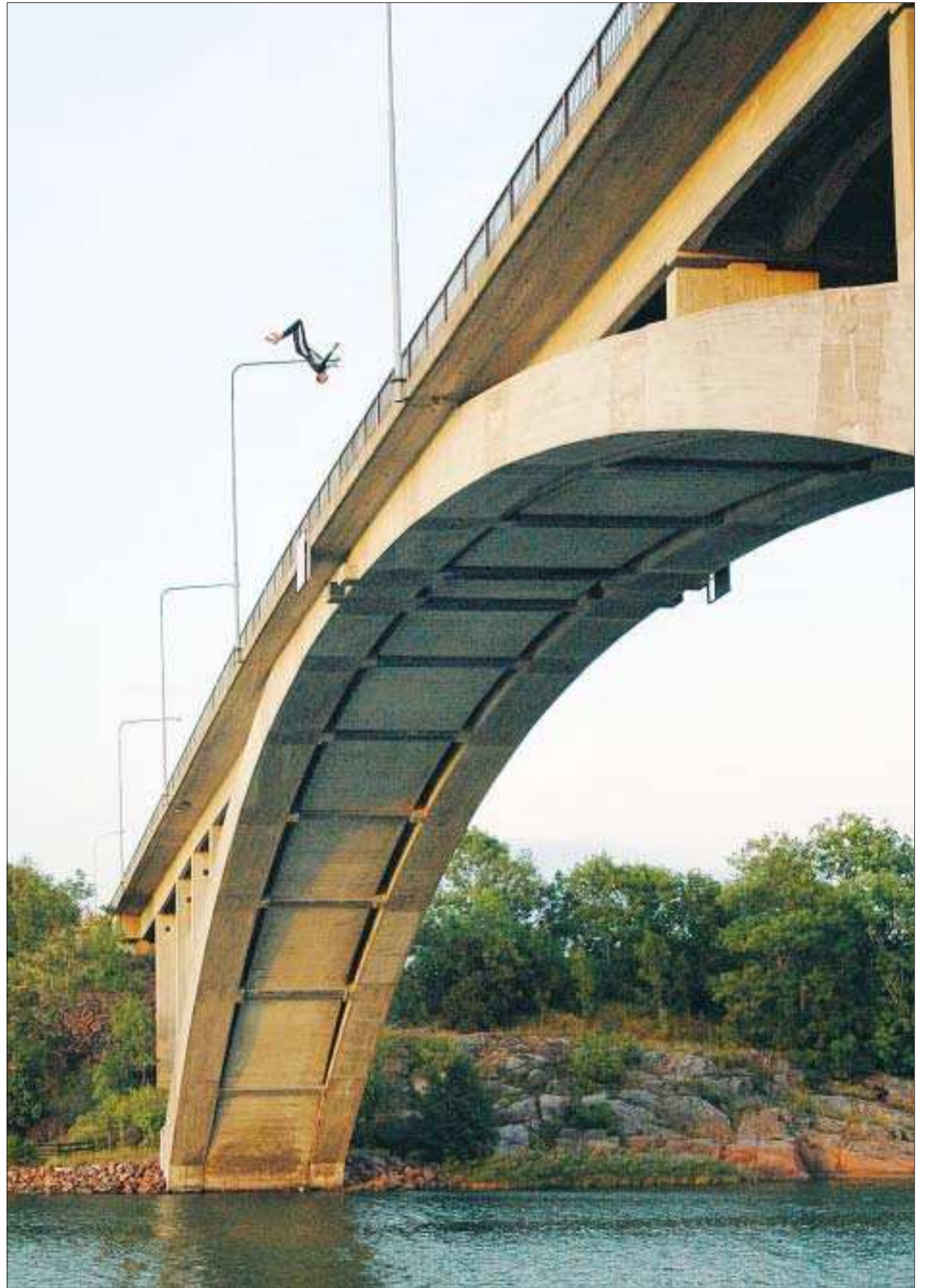

Foto: PRIVAT

Voltar från Färjsundsbron

FOLK. Äventyraren **Petter Ekman** i Mariehamn har nått ännu ett mål: att göra en mollbergare, ett hopp med volt, från Färjsundsbron. I onsdags klarades det av – utan problem.

– Jag fokuserade, bestämde mig för att det skulle gå bra, och körde iväg. Hoppet gick strålande, inga problem överhuvudtaget, säger Petter.

SIDAN 5

nyheter 4

Efter mer än ett halvår har **Börge Jansson** vid JLL Service fått tillbaka sin försvunna uthyrningsbil.

kultur 10

Kriget kastar sin skugga över Mariehamn i tredje delen av **Sten-Erik Abrahamssons** romansvit. Recension på kulturen.

nöje 28

Camilla Wikstrand i Hammarland är ledare för en framgångsrik klan.

nöje 29

Innan hon åkte till Budapest hann **Elin Sundblom**, 19 år från Mariehamn, ställa upp i Frågelådan.

Kickis KLÄDSHOP

Klänningar för alla tillfällen!

Vestansunda Öppet:
 Må-fr kl. 14-19, lö 11-15
 Tfn 32 711, 0457-5244 311

Tre valnötsträd växer vid Ålandsvägen 27 och 29

Har stått pall sedan 1936

På gården till Ålandsvägen 27 och 29, strax norr om Alandiabolagens hus, växer tre valnötsträd som uppenbarligen har avkomor på olika håll i landskapet.

Träden planterades till Ålandsutställningen 1936.

Lokalt producerade valnötter är uppenbarligen inte så ovanligt som det lät när Nya Ålands miljöredaktör först fick tipset, något som vi berättade om i tisdagens tidning.

Efter artikeln hörde Jerker Söderlund från Sund Strömbolstad av sig.

– Jag har två träd på min tomt i Strömbolstad, ett stort och ett mindre. De är planterade 1989 med nötter från ett träd på Ålandsvägen. Det trädet lär ha planterats till Ålandsutställningen 1956, berättade han.

Norra kobetet

Gunnar Granlund, fastighetsansvarig vid Alandiabolagen, vet ganska mycket om valnötsträdet som är ännu äldre än Jerker Söderlund trott.

– Det planterades redan till

Avkomma. Det här valnötsträdet, och ytterligare ett, planterades 1989 i Brändbolstad i Sund. Nöten kom från "moderträdet" på Ålandsvägen. Foto: JERKER SÖDERLUND

Ålandsutställningen 1936.

På granntomten, Ålandsvägen 27 som ägs av Tor-Olof Styrström, växer ytterligare två valnötsträd som också planterades till Ålandsutställningen.

På den tiden gick stadsdelen under benämningen "norra kobetet" och var utställningsområde för Ålandsutställningen. Tanken var att visa upp det typiskt åländska för omvärlden, men hur valnötsträd ansågs passa in i den bilden har Nya

Åland inte lyckats få reda på. Kanske var det helt enkelt bara så att man ville visa att Ålands varma och långa höstar erbjuder ett gynnsamt klimat också för ädla träd.

I början av 2000-talet köpte Alandiabolagen tomten och huset vid Ålandsvägen 29.

– Vi visste att valnötsträdet växte på tomten och vi ville gärna spara det. Det har vi också gjort, säger Gunnar Granlund som hoppas att trädet får till-

räckligt mycket vatten trots att det har ganska mycket asfaltyta runt sig.

Angripet av röta

Tyvärr har en tidigare, felaktig beskärning lett till att trädet delvis har angripits av röta.

– Vi har anlitat firman Trädgårdsmästarna som ska vara lite skyddslingar för trädet och vårda det på bästa sätt. Tyvärr är det ingen som tar hand om frukterna, så om det finns något att plocka så är det fritt fram.

Men då ska man vara försiktig och inte bryta av kvistar eller annars göra åverkan på trädet.

Fritt fram är det också att plocka nötter för vidareodling på Ålandsvägen 27, säger Tor-Olof Styrström.

– De gror så fort man sätter dem i marken, säger han som också vet berätta att ovanliga björkar och en gran planterades till utställningen.

Bland andra har Hasse Holmström, med skeppsbyggeri i Sjökvarteret, planterat valnötsträd både intill verkstaden och på Björkö med frön från Ålandsvägen.

MCA:s vd Ove Andersson

1936. Det stora valnötsträdet på Alandiabolagens granntomt planterades till Ålandsutställningen 1936. Foto: ERKKI SANTAMALA

bor i huset vid Ålandsvägen 29. Han hade ingen aning om valnötsträdets existens.

– Säger du det? Det var inte illa. Tack för tipset, säger han och berättar att dottern Alice

är den enda som plockat de limliknande frukterna och lekt med dem.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Bjud dina vänner på en kryssning.

Res fyra för

I augusti fortsätter festen. Sensommarkryssa till Stockholm med dina vänner. Vi ser till att hela fartyget; dansgolvet, beachen, maten, Spa-avdelningen och allt det andra är redo.

Visst vore det roligt att kunna bjuda flott? Det tycker vi också. Därför kan du boka resan och hela hytten för bara 23 euro. Se det som en solig förlängning av semestern.

23 euro.

Erbjudandet gäller 20/8 - 24/9
i Tourist insideshytt 2-4 pers/hytt,
mot tillägg övriga hyttkategorier.
Endast nybokningar.

Bokning tel: 27 330

SPARHALLEN – NÄR PRISET ÄR VIKTIGT!

SOLAR TRÄDGÅRDS-
BELYSNING i rostfritt stål med
skymningsrelä och laddningsbara batterier

SKYMNINGS LJUS ...

SPARhallen
64 CM HÖG
4 vita ledlampor 14,70/st

SPARhallen
29 CM HÖG
1 vit ledlampa 4,80/st

SPARhallen
BEGONIA
4,25/st

SPARhallen
BOLL-
KRYSANTEM
4,32/st

... till
LYSANDE
LÅGPRISER!

Öppet: vardagar 8-20, lördagar och söndagar 10-18

SPARhallen

Ålands radio bordlade tv-anhållan

■ Det nya lokal-tv-bolaget Ålands24:s anhållan om att få sända lokala tv-nyheter via Ålandssändaren i Smedsböle bordlades i går av Ålands radio och tv:s styrelse.

– Vi vill ytterligare utreda vilka programtider det blir fråga om och sedan också tekniska frågor, säger vd **Pia Rothberg-Olofsson**.

Efter att Åland24, där Nya Åland är delägare, offentliggjorde sina tv-planer, har nu också Tidningen Åland och TV Åland bågge anmält sitt intresse av att få sända tv i Smedsbölesändarens Ålandskanal.

– Vi vill titta på sändningstiderna så att det blir en rättvis fördelning, säger Pia Rothberg-Olofsson.

Frågan tas upp av styrelsen igen på fredag nästa vecka. (uw)

Skilt bolag för tv-sändning utreds

■ Landskapsregeringen har beslutat utreda om man ska bilda ett skilt bolag för sändarstationen i Smedsböle, som i dag tillhör Ålands radio och tv. Ett skilt distributionsbolag för tv-sändningar är en god idé, tycker alla i landskapsregeringen utom ansvariga ministern **Runar Karlsson** (c).

– Det är jag mot resten. För dagen finns inget problem för den som vill sända lokal-tv på Åland.

Runar Karlsson befarar att det kan bli dyrare med ett skilt distributionsbolag. Han berättar att det nu finns en kanal ledig i sändaren och att man med mycket små investeringar kan få ytterligare en ledig kanal.

– Vi kan också investera cirka 500.000 i en ny sändare som har sju kanaler. (as)

Räddningsnämnd dryftade ekonomi

■ När räddningsnämnden hade möte i början av veckan gick man i genom det ekonomiska läget för perioden januari-juni 2007.

– Det ser bra ut, kommunbidraget utgör ungefär 40 procent av den totala budgeten, säger brandchef **Leif Ahlqvist**.

Utgifterna för den nämnda perioden är nämligen 1.582.017 euro medan inkomsterna är 1 076 437. Kommunbidraget utgör 544.798 euro.

Vid mötet fastställdes även räddningsverkets taxor för service respektive för den externa utbildningen för 2008. Man godkände även budgetförslaget som brandchefen hade gjort upp inför 2008.

– Budgeten för 2008 balanserar på 1.400.206 euro, säger Ahlqvist.

Investeringsanslaget i budgeten uppgår till 61.000 euro.

Segelbåt på grund

■ En segelbåt grundstötte i onsdags sydväst om Kökar i Råbuskärsarkipelagen.

– Kökars patrullbåt fick åka ut och dra dem av grynnan. Sedan kunde de fortsätta, båten hade inte fått några skador, meddelar man från sjöbevakningscentralen i Mariehamn. (ml)

Mutmisstankar ledde till hård kritik från JO

”Den långa behandlingstiden var helt oacceptabel”

En anmälan om misstänkt mutbrott inom Ålands polismyndighet har lett till en skarp prickning från riksdagens biträdande justitieombudsman Jukka Lindstedt.

Behandlingstiden har varit alltför lång, är slutsatsen.

Å andra sidan var det heller ingen lätt uppgift som myndigheterna ställdes inför när ett klagomål mot vissa personer vid Ålands polismyndighet registrerades vid länsstyrelsen i Åbo i december 2004. Den som klagade misstänkte att personerna hade tagit emot mutor.

– Problemet var att klagomålet var så ospecificerat att det var svårt att undersöka ärendet. Det var det som gjorde att det dröjde så länge, förklarar justitieombudsmannens sekreterare **Mikko Sarja** som föredrog ärendet inför JO.

Till slut var det åklagaren i Helsingfors härad som försökte få utredningen att gå framåt. Åklagaren tog kontakt med den klagande för att få mera information, men det ville han eller hon inte ge. Därför stannade utredningen av igen.

Orsaken till att det var häradsåklagaren i Helsingfors som fick ärendet på sitt bord var att ärenden som rör Ålands polisdistrikt inte kan utredas av polisen på Åland.

”Helt oacceptabel”

Trots det kom alltså JO fram till att behandlingen av ärendet var ”helt oacceptabel”. Mikko Sarja förklarar varför:

– När någon gör en brottsanmälan till en myndighet – i det här fallet var det till länsstyrelsen – så måste ett beslut fattas om ärendet ska utredas eller inte. Det gäller alla anmälningar. Nu blev det så att ärendet bollades mellan myndigheterna. Det är inte god förvaltningssed att en anmälan överförs mellan myndigheterna så många gånger.

– Ärendet var komplicerat också därför att alla myndig-

Muta? För nästan tre år sedan anmälde en eller flera personer misstanke om att vissa personer inom Ålandspolisen hade gjort sig skyldiga till mutbrott. Men anmälan var otydlig och det gick inte att få mera upplysningar, och därför bolades ärendet mellan olika instanser – ett utdraget förfarande som nu har kritiserats av riksdagens justitieombudsman. Foto: ERKKI SANTAMALA

heter i riket inte känner till vem som ska utreda åländska ärenden.

Mikko Sarja påpekar att JO inte tog ställning till ärendet som sådant – om någon tagit emot mutor eller inte – eftersom det inte var det som frågan gällde.

Ärendet gällde uttryckligen själva handläggningen och den tid som gått åt. JO-kritiken riktar sig alltså inte mot Ålands polismyndighet utan mot polisavdelningen vid länsstyrelsen i Åbo, CKP i Åbo och häradsåklagaren i Helsingfors.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax

Bakgrund/JO-kritik

■ **December 2004.** Klagomålet registreras hos länsstyrelsen i Åbo.

■ **Februari 2005.** Ärendet förs över till CKP i Åbo, eftersom det enligt länsstyrelsen visar drag av polismisbrott.

■ CKP skickar ärendet tillbaka till länsstyrelsen med motiveringen att ärendet inte hör till CKP.

■ **April 2005.** Ärendet överförs till åklagaren i Helsingfors.

■ **Maj 2005.** Ärendet kommer in till åklagarämbetet.

■ **Juli 2005.** Polisen i Åbo övertar ansvaret för utredningen.

■ **Oktober 2005.** Klagandena kritiserar länsstyrelsen i Åbo för att utredningen har dragit ut på tiden.

■ **November 2005.** Åklagaren förordnas till utredningsledare och kommissarie utses. Kommissarien registrerar anmälan.

■ **Januari 2006.** Åklagaren ber den som klagat att komplettera sin begäran om utredning.

■ **Februari 2006.** Klagandena lämnar in en komplettering men den anses inte vara tillräcklig. Åklagaren försöker få mera information direkt av den som klagat, utan resultat.

■ **Augusti 2006.** Åklagaren beslutar att förundersökning inte ska inledas.

■ **2007.** Justitieombudsmannen beslutar att meddela Åbopolisen, CKP i Åbo och häradsåklagaren i Helsingfors att deras förfarande varit felaktigt och att behandlingstiden var alltför lång.

Fler Smedsbölekanaler 2009

Till årsskiftet hoppas Ålands radio och tv att man kan ta emot Sveriges och Finlands tv-kanaler via fiber istället för att som nu plocka ner dem från satellit.

Och inom ett par år finns planer på att utöka utbudet via Ålandssändaren i Smedsböle med svenska TV4:s extra-kanaler.

– Men det är ännu en fråga för framtiden säger Ålands radio och tv:s vd **Pia Rothberg-Olofsson**.

Det som däremot är nära

förestående är en övergång till fiberkabel för att ta emot Sveriges tv:s och Finlands tv:s digitala sändningar till sändarna i Smedsböle. Därifrån går de sedan ut i etern och tas emot av hushållen via en vanlig tv-antenn och en digibox i, eller vid, tv-apparaten.

Hittills har Ålands radio och tv tagit ner signalerna från satellit.

– Det har i stort set fungerat bra, men det är lite opålitligt. Fibern är en säkrare förbindelse.

Det landskapsägda radio-bolaget förhandlar nu med

Rundradion i Helsingfors samt med SVT i Stockholm om att få ta emot respektive bolags tv-sändningar via fiberkabel.

– Jag skulle tro att det blir klart inom det här året.

Gått bra

I riket blir digitaliseringen av tv-utbudet nu verklighet vid månadsskiftet, på Åland släcktes de analoga marksändningarna redan i april förra året. Den stora utmaningen var att få tv-tittarna positivt inställda till omläggningen.

– Övergången har gått bra, det kan ha att göra med att

utbudet är så mycket större. Analogt återutsände vi tre kanaler via Ålandssändaren, som digitalt blev nio kanaler och den så kallade bland-tv:n mellan Finlands etta och tvåa är helt borta. Därför var det lätt för folk att kunna svälja den tekniska förnyelsen, tror Pia Rothberg-Olofsson.

Via Ålandssändarens digitala marksändningar ses nu Sveriges TV1, TV2, TV24, Barnkanalen och Kunsapskanalen, TV4, samt Finlands TV1, TV2, FST5 och slutligen Ålandskanalen som sedan i somras visar text-tv-nyheter

från Ålands radio, men som i höst också enligt planerna skall visa lokala tv-nyheter från nya lokal-tv-bolaget Åland24.

ULF WEMAN
ulf.weman@nyan.ax

Hyrbilen var borta ett halvt år

Återfanns i norra Sverige!

I januari hyrde Börge Jansson ut en Ford Transit för två veckoslut. Sedan såg han inte bilen på över ett halvt år.

Men nu har polisen funnit den i norra Sverige och bilen är tillbaka på Åland!

Börge Jansson driver företaget JLL Service som hyr ut både skåp- och personbilar.

I januari kom en dam som skulle flytta till Sverige och ville hyra en Ford Transit för två veckoslut. Tanken var att hon skulle ha återvänt med bilen efter det första veckoslutet för att sedan hyra bilen igen för följande veckoslut.

– Men hon tog bilen och försvann och jag såg henne aldrig mer, säger Börge Jansson.

Han fick telefonkontakt med henne när hon inte återvände som planerat och fick då veta att hon var försenad och ”på gång”. Men hon kom inte och slutade att svara i telefon och i februari anmälde Börge Jansson bilen som försvunnen till polisen.

Löstes in

Bilen var helförsäkrad och två månader efter anmälan löste försäkringsbolaget Ålands ömsesidiga in bilen. Men för någon vecka sedan ringde polisen till Börge.

– Bilen har hittats i norra Sverige, var beskedet.

Orten där bilen påträffades låg långt från den ort dit damen enligt uppgift till Börge Jansson skulle flytta. Även damen själv har påträffats.

Slitit ont

Nya Åland var med när Börge Jansson inspekterade den återfunna hyrbilen som nu är tillbaka på Åland. Han var inte speciellt glad över synen.

– Bilen är från mitten av 1990-talet och den var i utmärkt skick när jag hyrde ut den. Det måste en hyrbil vara eftersom den som hyr skall kunna köra långt utan problem.

Ett drygt halvt år på villovägar har satt sina spår. Ratten

Återfunnen. Börge Jansson hyrde ut transiten i januari och fick den aldrig tillbaka. Nu har polisen hittat bilen i norra Sverige och den är återbördad till Åland och dagens ägare Ålands ömsesidiga. Foto: ERKKI SANTAMALA

har fått en del hack, överdraget till en stol är trasigt och det finns rostfläckar här och där, bland annat runt bakdörren, runt bakfönstret och vid hjulhuskanterna.

Damen har tydligen parkerat i ett för trångt utrymme en gång. På ena sidan syns nämligen skrapmärken.

– Bilen hade inte en enda rostfläck när jag hyrde ut den. Den tycks nog ha slitit ont och då vet jag inte hur mycket stryk motorn tagit. Synd på en bra bil, säger Börge Jansson.

En blick på mätarställningen säger att bilen körts 12.000 km sedan den försvann.

Ovanligt fall

Bilen ägs i dag av Ålands ömsesidiga där skadereglerare Stefan Karlsson inte vill kommentera det enskilda fallet.

– Men så mycket kan jag säga att det är ovanligt att hyrbilar försvinner, säger han.

Börge Jansson har hyrt ut bilar ungefär fem år och också han säger att det är ovanligt att något allvarligare händer med bilarna. Den som hyr bilen uppger ju sitt namn och visar sitt körkort och därmed blir det svårt att helt smita undan.

Jansson är nöjd med försäkringsbolagets insats men säger att den summa han fått ut för bilen inte motsvarar värdet eftersom den var i fint uthyrningsskick.

Han har nu lämnat in en skadeståndsansökan mot damen som hyrde bilen.

– Om jag kan få ut något den vägen återstår att se.

HELENA FORSGÅRD
redaktion@nyan.ax

Inspekterar. Börge Jansson granskar bilen och är inte nöjd med det han ser. Den har fått en del skavanker under halvåret ”på ryggen”. Foto: ERKKI SANTAMALA

År 1942 sänkte finska försvarsmakten en rysk ubåt. Efterforskningar i det finska krigsarkivet hjälpte ett svenskt-åländskt söklag att lokalisera vraket mellan Grisslehamn och Åland. På bilden en del av ubåtens torn.

Dykarbragd gav presseko

Den mest uppmärksammade Ålandsnyheten i juli månad var det svenskt-åländska dykarteamet som fann en sänkt rysk u-båt på havsbotten utanför Grisslehamn. Nyheten publicerades i 27 rikstidningar enligt Ålandskontorets pressöversikt.

Jerker Örjans historik över museifartyget Sigyn i Åbo berättade 12 tidningar om. Andra uppmärksammade ålandsnyheter var volontärerna från Finlands fyrsällskap ute på Märkets fyrplats, bombhotet på Ålandsfärjan, att Eckerö Linjens vd Anders Lundh fick sparken.

IFK Mariehamn tog topplaceringen bland ålandsnyheterna så här mitt i ligasäsongen med 48 matchrapporter.

Intresset för PAF Open hade inte vaknat ännu i juli hos fastländska media – bara en, men desto synligare, artikel fanns i tidningen Iltalehti som presenterade programvärden för MTV3:s sändningar från evenemanget, Sanna Hirvaskari, med stora färgbilder för sina läsare, skriver Ålandskontoret i ett pressmeddelande.

Den åländska trafikministern Runar Karlssons förslag att tillåta 14-åringar att köra moped redan på sommaren det året de fyller 15 väckte uppmärksamhet på fastlandet. 23 tidningar publicerade FNB:s notis, skriven av Nya Ålands redaktion, som är nyhetsbyråns ålandskorrespondent.

12 tidningar publicerade nyheten om det senaste steget i det mångåriga hundbråket i Lumparland.

Munterhet

Nu har Åland äntligen lyckats att bidra till ”munterhet i Bryssel”, rapporterades det i tre tidningar.

I bakgrunden ligger Finlands strävan att höja landet till EU:s vinproducenters så kallade A-kategori som innebär rätten att producera äkta druvin, inte enbart gårdsviner. Jord- och skogsbruksministeriet har ställt sig positivt till några åländska odlares initiativ att i försökssyfte plantera vinrankor på ett halvhektar stort område i landskapet, skriver Ålandskontoret.

Munterheten orsakades av att Finland samtidigt förhandlar om jordbruksstöd till Södra Finland på grund av ”bestående allvarliga svårigheter”, berättade jord- och skogsbruksminister Sirkka-Liisa Anttila i artikeln. (uw)

... och båten slank ner i diket!

En båt på släp efter en traktor lossnade i går kväll och hamnade i diket väster om Sviby bron.

– Jag tog en titt i backspeglarna och såg båten köra bredvid bilen, säger Lars-Erik Danielsson.

Många bilister vände förvånat på huvudet i går kväll vid 18.30-tiden. I diket vid rondellen mellan Sviby och Möckelö stod en vit motorbåt av modellen TG Marin.

Nyan träffar ägaren Lars-Erik Danielsson bara några minuter efter incidenten. Han är vid gott mod och kan till och med skratta åt händelsen.

– Jag hade just hämtat båten från en verkstad där den varit på snurrbyte, berättar han.

Danielsson var på väg till Ämnäs och bestämde sig för att ta den mindre trafikerade vägen genom Sviby. Just före

rondellen på Hammarlandsvägen släppte båten.

– Den måste ha lossat från dragkrokan på något sätt. Kanske var det ett gupp eller något.

Hade tur

Den första reaktionen var att det bara kunde gå illa.

– Jag såg för min inre syn hur den stalp och sade väl några väl valda ord.

Men det gick bra. Varken någon människa eller båten skadades i olyckan.

– Titta på propellern bara. Jag kan inte se något fel, säger Lars-Erik Danielsson lättat.

Och båten, hon ska i igen. Efter viss assistans av en bärgningsbil förstås.

– I morgon ska jag ut till stugan. Så är det bara, säger Lars-Erik Danielsson glatt.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax

Tur i oturen. Lars-Erik Danielssons båt Léanna lossade från dragkrokan och kanade ner i diket i går vid 18.30-tiden. Olyckan, som inträffade väster om Sviby bro, slutade lyckligt utan skador på vare sig människa eller båt. Foto: JONAS EDSVIK

Petter har nått ett av sina mål:

Mollbergare från Färjsundsbron

Äventyraren Petter Ekman hoppade i onsdags från Färjsundsbron – med volt.
– Hoppet gick strålande, inga problem överhuvudtaget, meddelar Petter.

Petter är känd för sina våghalsiga hopp runt om på Åland.

Bara i år har han figurerat i Nya Åland tre gånger, först när han premiärhoppade för året den sista mars, sedan i somras då han hoppade fram på Mariehamns gator iklädd så kallade sjumilastövlar, och slutligen för ett par veckor sedan då han fick uttala sig som expert på hopp då en okänd förmåga hoppade från Färjsundsbron.

I går hoppade han själv från densamma.

– I kölvattnet av den hetsiga diskussionen om den okända brohopparen kändes det som ett sätt att visa att det inte är

så farligt som så många tror, bara man gör det rätt, säger Petter.

Djävulsklippan

Hoppet från Färjsundsbron var ett av de mål som Petter i våras satte upp för sitt hoppande.

– Jag ville göra en mollbergare från räcket.

Övriga mål är bland annat ett hopp från Djävulsklippan. Det har han dock ännu inte hunnit med.

– Men ni kan vänta er mer extrema saker från min sida, kanske inte den här sommaren, men i framtiden! Många säger att man bara blir fegare med åren, men för mig verkar det vara tvärtom, jag vågar mer och mer ju äldre jag blir.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Foto: PRIVAT

Och iväg. – Väl på räcket fanns det bara en väg därifrån, och den var ner till vattnet.

Plask. – Jag fokuserade, bestämde mig för att det skulle gå bra, och körde iväg. Hoppet gick strålande, inga problem överhuvudtaget, säger Petter, som landade med fötterna före.

Upp. När man gör en mollbergare står man med ansiktet ut mot vattnet, hoppar ut och gör en volt bakåt. – Väl vid räcket var min enda oro att jag skulle halka när jag hoppade på grund av blöta fötter, så jag gjorde mitt bästa med att försöka torka av dem. Det visade sig dock vara meningslöst då våtdräkten jag hade på hela tiden tillförde mera vatten till mina fötter, berättar Petter

Pilotprojekt för miljövänligare fiskodling får samhällsstöd

Vågenergi driver syreverk

Ett pilotprojekt för miljövänligare fiskodling beviljades samhällsstöd i går, högst 150.000 euro.

Enligt ansökan ska ett syreverk, drivet med vågenergi, byggas och testas – troligen vid Flisö fisk i Föglö.

En preliminär projektansökan lämnades in redan i maj i år med Ålands teknologocentrum som sökande, med Yngve Mörn som primus motor, och efter det har ärendet beretts.

En inofficiell arbetsgrupp har jobbat och diskussioner har förts med berörda parter. Den slutliga ansökan lämnades in i början av augusti.

Projektet omfattar byggande och test av ett mindre syreverk som drivs med vågenergi. Syreverket placeras vid en fiskodling som är öppen för vind och vågor, och det syrsatta vattnet leds sedan till en inre fiskodling via någon form av rör.

Rädda Östersjön lite

Byråchef Olof Karlsson vid landskapets fiskeribyrå berättar mera.

– I bakgrunden finns de idéer om syrsättning av Östersjön som presenterades i Sverige i våras. Det här är ett projekt som på samma sätt syftar till att rädda Östersjön, fast i liten skala.

Enligt planerna ska testanläggningen byggas vid Flisö fisk i Föglö. Där finns en yttre odling i Föglöfjärden, där blåsten kommer åt att skapa vågenergi som driver syreverket. Det syrsatta vattnet leds sedan till den inre odlingen. Tanken är att bottendöden ska stävjas på mera utsatta områden, det vill säga i inre vatten, genom att syret möjliggör nedbryt-

Pilotprojekt. Flisö fisk i Föglö blir troligen platsen där ett verk för syrsättning av bottenvattnet ska byggas och testas. Landskapsregeringen har beviljat 150.000 euro i bidrag. EU står för 25 procent. Syftet är att rädda Östersjön – lite. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

ning av material som annars skulle lägga sig som en matta på botten. Bottendöd leder till att näringsämnen, som är bundna i sedimentet, frigörs.

– Vi har kanske inte precis döda bottnar vid fiskodlingarna. Men det finns områden som är ansträngda, berättar Olof Karlsson.

Riskkapital

Ännu kan man inte säga något

om hur försöket lyckas.

– Det här är riskkapital i högsta grad. Det är nytt och okänt, och kanske leder det inte till några förbättringar. Å andra sidan kanske försöket leder till att vi får friskare bottnar och förutsättningar för miljövänligare fiskproduktion, säger han.

Det första steget – som nu beviljats pengar – ska enligt planerna leda vidare till yt-

terligare två faser. Målet är att prova ut möjligheter att genom hållbar, förnybar energi förbättra vattenmiljön i Östersjön och samtidigt skapa bättre miljö- och odlingsförhållanden för fiskodling både utom- och inomskärs, heter det i landskapsregeringens beslut. Beslutet fattades av näringsminister Jörgen Strand (fs) med finansminister Lasse Wiklöf (s) som föredragande.

Pilotprojektet innefattar inte elproduktion från syreverket, påpekas i beslutet. EU står för 25 procent av pengarna och landskapet står för resten. Pilotprojektet finansieras till 100 procent med samhällsmedel. Projektet ska pågå fram till sista april nästa år. Tiden kan förlängas, dock högst till 30 augusti nästa år.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Äpplen angripna av rönnbärsmal

I år är det många äppelträd som angripits av den så kallade rönnbärsmalen.

– I hemträdgårdar har rönnbärsmalen förekommit något helt enormt, säger Ulla Boman på Ålands försöksstation.

Många är de privata äppelodlare som i år besviket får se sin äppelskörd bli dålig.

– I år är det särskilt rönnbärsmalen som orsakar problem. I hemträdgårdar har den förekommit något helt enormt, berättar Ulla Boman vid försöksstationen.

Rönnbärsmalen är en liten mal vars larver livnär sig på rönnbär och äpplen.

– Sådana år då det finns lite rönnbär finns det mycket rönnbärsmal i äppelträden. Larverna kryper in i äpplet och sedan ser det ut som att det har blivit skjutet med hagel när de äter upp det inifrån.

Boman berättar att man på försöksstationen i sommar uppmätte det största antalet rönnbärsmalar från den 10 juli och ungefär två veckor framåt. Mätningarna gjordes med de

Angripna. Många äppelträd har i år angripits av rönnbärsmal. Om just de här äpplena på Nyans chefredaktörs gård har gästats av några larver är oklart, men de är i alla fall betydligt färre än vad de brukar vara. Foto: ERKKI SANTAMALA

feromonfällor som försöksstationen har för att mäta förekomst av skadeinsekter och på så sätt få kartlagt om det finns behov av bekämpning.

De här fällorna är försedda med ett artspecifikt sexuellt doftämne, feromon, som lockar till sig insekthanar. Genom att sedan räkna antalet hanar i fällorna kan man få en uppfattning om den totala mängden av en viss art.

För sent att bekämpa

För dem som fått rönnbärsmalsangrepp på sina äppel i år är det inget att göra.

– Det är alldeles för sent att

bekämpa nu, det skall göras innan larverna äter sig in i kartet. Då kan man till exempel använda sig av en blandning av tallsåpa och olja som man med högt tryck sprutar på äppelträdet, säger Boman.

Hur har det gått för de professionella odlarna?

– Jag vet några odlare som har fått angrepp av en annan skadeinsekt, äppelvecklaren. Men i och med att vi har de här feromonfällorna får odlarna klara besked om när de olika skadeinsekterna flyger och på det viset vet de när de skall spruta mot dem. Förra sommaren skapade

just äppelvecklarengrepp huvudby på försöksstationen. Äppelkartan fick nämligen skador avvecklare, trots att feromonfällorna för äppelvecklare visade att insekten inte borde vålla några problem.

– Det kunde möjligtvis ha berott på att vi hade avslutat avläsningen av feromonfällorna för tidigt. Vi funderade också på att det kanske var så att äppelvecklaren flög längre än vi hade trott eller att den hann med två generationer förra sommaren då det var så varmt. Därför har vi tittat extra på just äppelvecklaren i år, säger Boman.

Försöksstationen har bland annat bytt ut feromonet i fällan för att minimera risken för att doften skulle försvinna.

– Men det har varit väldigt lite äppelvecklare i sommar, säger Boman.

Försöksstationen har i sommar varnat för ett par andra insekter som kunde kräva bekämpning. Fångsterna av liten fruktvecklare uppnådde tröskelvärdet för bekämpning den 5, 8 och 12 juni. Även plommonvecklare och större knoppvecklare fångades i fe-

Fakta/Rönnbärsmal

Rönnbärsmal.
Foto: www.nrm.se

- Latinskt namn: *Argyresthia conjugella* Zeller.
- Rönnbärsmalen förekommer allmänt i hela Sverige. I Norden är rönnbärsmalen den viktigaste skadegöraren på frukt.
- Vingbredd 10-14 mm.
- Larven lever på rönn och äpple, minerar i frukten, förpuppning i en vitaktig kokong på marken.

Källa: Naturhistoriska riksmuseet

romonfällorna, men inte tillräckligt många för att uppnå tröskelvärdet.

Försöksstationen varnade också för äppelskorv i slutet av maj samt den 12 och 24 juni i år.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Snattare tagen på bar gärning

■ En snattare togs på bar gärning när det åkte godis ner i fickan i en butik i Mariehamn på onsdagen.

Två cykelstöldar är också anmälda till polisen. (uw)

Elementbyggare köper mera mark

■ **HAMMARLAND.** Elementhusbyggarna Andersson & Boman ab föreslås få köpa tilläggsmark på det industriområde där företaget nu verkar. Kommunstyrelsen, som behandlade frågan vid sitt möte på på tisdagen, föreslår för kommunfullmäktige att marken skall säljas. Fullmäktiges nästa möte hålls i september.

Vid kommunstyrelsemötet fattade man samtidigt beslut om ett avtal om återköp av marken. Ifall företaget inte behöver marken så kommer den att kunna återköpas av kommunen år 2018. (jk)

Sadelinleden kräver underhåll

■ **HAMMARLAND.** Vandringleden, Sadelinleden, kräver underhåll. Kommunstyrelsen i Hammarland konstaterar att leden ännu behöver förbättras och hoppas finna enskilda eller föreningar som är villiga att mot en viss ersättning ta på sig ansvaret för detta.

Enligt kommundirektör Kurt Carlsson handlar det bland annat om att röja sly, hålla efter gräs, underhålla spångar över diken och våtmarker och se till att informationstavlor längs leden hålls i skick.

Man skall nu gå ut i kommunbladet för att uttröna vilket intresse som kan finnas för uppdraget. (jk)

Extra stöd för Hammarbo

■ **HAMMARLAND.** Kommunstyrelsen i Hammarland föreslår för fullmäktige att fritidsnämnden skall få rätt att överskrida sin budget med 10.000 euro. Med pengarna skall man stöda ungdomsföreningen som måste bygga dränering vid Hammarbo för att få ut försäkringspengarna för den vatten- och fuktskada som drabbade ungdomslokalen och dess klubbbrum tidigare i år.

Föräkringsbolaget har ställt som villkor för utbetalningen av pengarna att dräneringen åtgärdas. Kommunteknikern har beräknat kostnaderna till cirka 10.000 euro. (jk)

Fortkörare åkte fast

■ Det gick för fot med 26 kilometer i timmen när en bilist togs i en fartkontroll på Järsövägen i onsdags. Polisens mätare visade 96 km/h på 70-sträckan.

På Neptunigatan togs en bilist som körde 57 km/h på 30-sträckan i skolområdet. (uw)

Mopedist utan hjälm

■ På Neptunigatan åkte två mopedister fast i veckan, den ena för att inte använda hjälm och den andra för att köra 45 kilometer i timmen på 30-väg.

Nyans undersökning visar:

Stora skillnader i avgifter för kommunernas förskolor

Vissa åländska kommuner tar inte ut någon avgift för förskolan, medan andra tar ut full barnomsorgsavgift. I Finland får man inte ta ut avgift, vilket har lett till tvksamheter på Åland.

På Åland tillhör förskolan, eller förundervisningen, barnomsorgen. Det innebär att kommunerna kan välja att ta ut en avgift från dem som har barn i förskolan. I riket däremot är förskolan avgiftsfri eftersom den är en del av grundskolan.

Ålands förvaltningsdomstol kom i början av året enhälligt fram till att förundervisningen inte är en del av den grundläggande utbildningen och att kommunen får ta ut en avgift.

Mariehamns stad tar i dagsläget inte ut någon avgift för förskolan.

– Det hänger ihop med allt strul kring barnomsorgsavgifterna. Vi har utgått från att man inte får ta ut en avgift för förskolan, men nu har rättsfall visat att man får det på Åland., säger stadens socialdirektör **Susanne Lehtinen**.

Det kan nu bli en ändring i staden och Lehtinen säger att det är möjligt att förskoleavgifterna finns med i budgetdiskussionerna redan i höst.

I minst sex av de åländska kommunerna är förskolan avgiftsfri. Flera av dessa kommuner motiverar det med att det har funnits oklarheter kring vad som gäller. Kökars kommundirektör **Kurt Forsman** säger att man vet vad som gäller, men att man ändå väljer att inte ta ut någon avgift.

– Vi tycker att det ska vara så eftersom man inte får ta ut någon avgift i riket.

Bättre barnomsorg

Lumparland är också en kommun som inte tar ut någon avgift.

– Eftersom vi inte visste vad som gällde valde vi att vara på den säkra sidan och inte ta ut

Vissa måste betala. Föräldrarna till förskolebarnen vid Sviby daghem i Jomala måste betala normal barnomsorgstaxa. Så är det inte i riket och flera andra åländska kommuner.

Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

ingen avgift. Vi har inga planer på att ändra det beslutet, säger socialsekreteraren **Linda Adolfsen**.

Antalet timmar förskoleundervisning varierar mellan kommunerna. På Kökar är förskolan för sexåringarna två timmar per dag, övrig tid som barnomsorgen utnyttjas är avgiftsbelagd.

De kommuner som tar ut

normal barnomsorgsavgift för förskoleundervisningen gör det i de flesta fall helt enkelt för att de kan.

– De som går i förskolan får ju samma service som de andra barnen på daghemmet. Det är samma kostnader, säger Saltviks bildningschef **Christer Svedmark**.

Eckerös socialsekreterare **Kerstin Wikgren** säger att det

också blir enklare att ta ut samma avgift som för dagisverksamheten.

– Då slipper det bli så många olika avgifter.

Kumlinges kommundirektör **Jim Eriksson** säger att avgiften kan ge en bättre barnomsorg och undervisning.

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax
tfn 528 455

Fakta/Så ser det ut i kommunerna

■ Kommuner som tar ut normal barnomsorgstaxa:

Lemland
Eckerö
Jomala
Saltvik
Vårdö
Kumlinge
Brändö:

Hammarland:

■ Kommuner som inte tar ut någon avgift för förskolan:

Mariehamn
Kökar
Sund
Geta
Lumparland
Finstrom

■ Föglö tar ut en fast avgift om 100 €/månad.

Nyan har inte lyckats få uppgifter från Sottunga kommun.

”Jomala tar inte bra hand om barnfamiljerna”

Föräldern Minna Saarijärvi tycker inte att Jomala kommun gör rätt när den tar ut en avgift för förskolan. Hon tycker inte att det är att värna om barnfamiljerna.

– Det handlar inte om pengarna. Det är principen som är viktig.

För tre år sedan flyttade Minna Saarijärvi till Åland med sin familj. Nu har hon byggt hus i Jomala. Med anledning av att hennes dotter ska börja förskolan i Sviby daghem fick hon reda på att det kostar pengar. Det blev en överraskning eftersom hon har en kompis i Mariehamn som inte

Besviken. Det är inte rätt av Jomala kommun att ta ut avgift för förskolan, anser Minna Saarijärvi som har en dotter som börjar förskolan i höst.

Foto: JONAS EDSVIK

behöver betala.

– Jag tycker att det är orättvist. Det borde vara samma avgifter för alla.

Minna Saarijärvi är besviken på Jomala kommun som hon anser inte tar tillräckligt

bra hand om barnfamiljerna. – När vi byggde i Jomala förstod jag inte att det finns en avgift för förskolan.

Barn är viktigast

Hon är noga med att poängtera att det inte är familjens utgifter som besvärar henne, men hon skulle vilja att kommunen sände ut andra signaler till barnfamiljerna.

– Det är principen som är viktig. Barn är det viktigaste att satsa på.

– Jag tror att jag ska kontakta kommunpolitikerna. Jag tycker att de ska ta bort avgiften så att det blir som på fastlandet.

ANDERS SIMS

”Vi har inte dåligt samvete”

Jomalas kommundirektör Harry Jansson säger att Jomala har Ålands bästa barnomsorg och att det är rimligt att ta ut full avgift för förundervisningen. Han tror inte att den skrämmar bort barnfamiljerna.

Eftersom man får ta ut en avgift och förskolan är en normal del av barnomsorgen så gör Jomala kommun det, enligt kommundirektören Harry Jansson.

– När nya Sviby daghem står färdigt har vi hela Ålands bästa barnomsorg när det gäller kvalitet på lokalerna och personalens engagemang. 85 procent av kostnaderna täcks av annat än avgifter. Jag tycker att det är en

rimlig andel som föräldrarna betalar.

Med anledning av **Minna Saarijärvis** besvikelse säger han att kommunen inte har

Försvaret av avgiften. Jomalas kommundirektör Harry Jansson tycker att det är rimligt med en avgift för förskolan eftersom kvaliteten på barnomsorgen är hög. Foto: JONAS EDSVIK

dåligt samvete för att man tar ut en avgift för förskolan.

Skulle det inte vara en god idé att ta bort avgiften för att locka barnfamiljer till kommunen?

– Det kan man alltid diskutera, men det gäller att ha en balans mellan inkomster och utgifter. Jag tror inte att det här är en avgörande faktor för barnfamiljer. De ser till helheten.

ANDERS SIMS

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

” Självförtroende är en färskvara.

DAN EKBORG I DN

Stark roman i krigets skugga

Litteratur

Ny bok

Sten-Erik Abrahamsson:
"Stad i skugga", PQR-kultur
2007, roman, 266 s.

Med nyligen utkomna "Stad i skugga" fullbordar Sten-Erik Abrahamsson sin romantrilogi med Mariehamnsmotiv. Det har gått tjugo år sedan svitens första del, "Där fanns en stad", utkom. I den boken speglar författaren den unga staden Mariehamn genom en sjömans- och formansfamilj medan tre starka kvinnor står i fokus i "Stadens döttrar", som kom 2003.

I "Stad i skugga" möter vi på nytt mellandottern Ada ur den syskonskaran. Hon är nu mor till tre döttrar och till Sten, hennes och maken Alfred Anderssons enda son.

Vi kommer in i romanberättelsen i mitten av 1930-talet då man redan börjat kunna ana den skugga som kriget snart skall kasta också över Åland. Sten Andersson som inleder sin styrmansutbildning och hans fästmo Inga Lisa Boman, butiksbiträde i Lilla Andels-handeln, står i centrum. De skall inom kort gifta sig och bilda familj och få två barn, Folke och Kristin.

Krigstider

Snart anfalls Finland av Stalins Sovjetunionen som kommit överens med Hitlers Tyskland om vilka intressesfärer som hör till vem. Vinterkriget är ett faktum. Och efter drygt ett år av en fred med många

osäkerhetstecken står så Finland i krig igen, i fortsättningskriget.

Efter ett försök att försörja sig i land som skogsarbetare går Sten ut igen och seglar snart svensk malm till tyska hamnar och kol till Finland, som så många andra sjöfarande vid denna tid under ständigt hot. Man kan bli utsatt för flyganfall, gå på minor eller träffas av torpeder.

För familjemedlemmar och andra anhöriga i land är dagar och nätter fyllda av oro. Man längtar efter brev från sjön med lugnande rader och fruktar för besked från redarna om att någonting hänt fartygen och deras besättningar.

Trovärdigt

Sten-Erik Abrahamsson lyckas mycket väl med att gestalta de personer som står i centrum i hans berättelse och de förhållanden som de levde under i dessa oroliga tider. Även den yttre ramen, småstaden Mariehamn, återges på ett trovärdigt sätt.

Att människan i oroliga tider tar vara på små stunder av lycka visar berättelsen. En dag på stranden vid Gröna udden eller Möckelö kan ge ljusa minnen att leva vidare på. Kärleken mellan romanens huvudpersoner Sten och Inga Lisa skildras ömsint och på ett sätt som känns äkta.

Dramatik

Bokens dramatiska höjdpunkt som fångar läsaren så att man inte riktigt märker hur sidor och kapitel flyter förbi är den Tysklandsresa med malm från Luleå där Stens tungt lastade ångare Hekla går på en mina utanför Rügen och snabbt sjunker.

Det är augusti 1942 och Hekla har kommit från sin konvoj redan på svenskt vatten och senare hållit en farlig kurs i utkanten av det vatten som skulle vara minsvept. Att snabbt nå hamn för att lossa och lasta ger ekonomiska fördelar. Sten Andersson hör till dem som omkommer i vågorna denna mörka augustinatt.

Romanmiljö. Sten-Erik Abrahamsson vid Södra gatan 22, en central miljö både i "Stadens döttrar" och "Stad i skugga".
Arkivfoto: JONAS EDSVIK

Pappans död är ett hårt slag för den unga familjen och sorgen sildras finstämt.

Inga Lisas kamp för att få fotfäste och skapa trygghet för sig och barnen under de återstående krigsåren och första efterkrigsåren blir en berättelse om de förhållanden som präglade vardagen för många under dessa långa år av mörkläggning och ransonering.

Att Inga Lisa lyckas få anställning som kassörskas på Kino Teatern ger författaren goda möjligheter att förmedla tidens puls och stämning.

Väcker tankar

Trots att romanberättelsen fokuserar på en enda familj så påminns man som läsare indirekt om alla de offer som kriget krävde också på Åland och man reflekterar osökt

över hur mycket lidande och elände vår värld kunde ha besparats om inte maktgalna ledare störtat den i krig.

Stad i skugga utgör en stark avslutning av Sten-Erik Abrahamssons romansvit. Hans grepp att låta den unge faderlöse Folke i en vindsskrubb hitta och smygläsa pappans och mammans brev till varandra är välfunnet och tillför skildringen dynamik. Kanske kunde de avsnitten till och med ha varit fler.

Sammantaget formar sig Abrahamssons romansvit till ett gott skönlitterärt komplement till Mariehamns historia.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Fanny Sundström

skall få en biografi. Författare är Erica Norman som just nu samlar material för skrivandet som hon beräknar kunna ta i tu med efter nyår. Hon berättar att hon bland annat intervjuat Olof M. Jansson och Borghill Lindholm med egna minnen av Fanny Sundström, men vill gärna komma i kontakt med alla som kan ha ytterligare upplysningar.

– Det kan vara berättelser, skrönor, brev, vykort eller annat som kan ge någon form av information, säger hon.

Hon hoppas också få veta mera om Lydia Holmberg som bodde tillsammans med Sundström på mönstergården Guttorp i Sund.

Hon har ännu inte bestämt sig för om hon skall skriva en renodlad biografi eller en biografisk roman kring Fanny Sundström som hade ett intressant liv. Hon satt i det åländska lagtingen från 1922 till 1944, men som också verkade som lärare och rektor i S:t Petersburg åren 1908-1915.

Erica Norman nås på telefon 35 459 eller via e-post: norman.eric@gmail.com. □

Hammarland vill inte ha

det extra stöd för bokinköp som ställs i utsikt även för de åländska kommunerna via de finska och svenska kulturfonderna på fastlandet. Nyan har tidigare berättat om denna "boktarka" som går ut på att fonderna sträcker till lika mycket pengar som kommunerna själva är villiga att öka sina bokinköp med.

Kommunstyrelsen i Hammarland antecknade biblioteksnämndens förfrågan till kännedom vid sitt senaste möte. Man anser att det blir för invecklat att göra de uträkningar som krävs för att få det extra bokstödet från fonderna. □

Ålands sjöfartsmuseum

har hittills i sommar haft något fler besökare än i fjol. Under tiden från den 14 maj, då vår sommarutställning "Sot, feber och bo; sjukvården ombord" öppnade fram till i dag den 22 augusti har museet haft 11.641 besökare.

Sammantaget sedan årets början har besökarantalet varit ca 14.000, meddelar Anita Pensar vid museet. □

Karen Bue från Nordiska

kulturfonden gör ett besök på Åland nästa vecka som ett inlägg i Nordens instituts föreläsningsserie "Röster i Norden". Tisdagen den 28 augusti kl. 19 skall Bue i Mariehamns stadsbibliotek berätta om hur Nordiska kulturfonden kan stötta ålänningar i kulturarbetet. □

Joel-vandring i Lemland

söndagen den 2 september kl 13-16

Lena Isaksson-Ahlskog
guidar och berättar om Joel Pettersson

Matts Stenlund läser utvalda texter

Vandringen börjar vid Lemlands kyrka och avslutas på Lemlands bibliotek med servering.

Anmäl deltagande senast 30 augusti till Gunilla Jansson tel 31742 eller 040-5326491.

Alla är hjärtligt välkomna!

Arr.: Ålands biblioteks-förening r.f i samarbete med Lemlands bibliotek

rykande färskt

Liza Marklund
livstid

Introduktionspris
23,50

MARIEHAMNS
BOKHANDEL

Torggatan 14, tel 19 745
öppet: må-ons, fre 9-17.30, tor 9-20, lör 9.30-14.30

Samlarskylt såld på nätet

En åländsk registerskylt med namnet Jim Fox har nyligen sålts på internet för knappt 25 USA-dollar. Skylten är ingen egentlig registerskylt utan en så kallad samlarskylt som Motorfordonsbyrån säljer för 36 euro.

Skylten såldes på handelsplatsen Ebay till en köpare i Ryssland. Priset var 24,99 dollar.

Henrik Häggblom, registerföreståndare vid Motorfordonsbyrån, kollar i sina papper och kan snabbt ge besked:

– Det är en så kallad samlarskylt och just den här med namnet Jim Fox beställdes i september 1999 av en samlare i Finland, säger han.

En person kan beställa en personlig samlarskylt till ett pris av 36 euro. Då får man en enda skylt och den saknar kontrollmärke.

– Det är ganska ovanligt att sådana skyltar beställs. Hittills har vi gett ut elva samlarskyltar, säger Häggblom.

Om man vill ha en personlig registerskylt att använda på riktigt på sin bil är priset ett helt annat. Då kostar skyltparet 831 euro och tillståndet gäller för 15 år. Om man vill förnya det ytterligare 15 år kostar det 500 euro.

Att registrera en ny bil med helt vanliga nummerbrickor kostar i dag 52 euro. (hf)

För samlare. Den här skylten från Åland har nyligen sålts på internet men det är ingen "riktig" registerskylt utan en samlarskylt utan kontrollmärke.

Ny modell

Den optimala åländska uthyringsstugan

ALANDIA 20 A (86,5 m²+uteförråd)

Uppsättningsvisning/montering av stockstommen (204 mm)
3.9.2007 kl 14.00-20.00
vid stugbyn Holmströms stugor på Eckerö, Mellanö

Du är välkommen även hela hösten och se hur bygget fortlöper. Ägarna Marianne och Hilding Holmström, uppsättarna samt Honkas Anders Gadd är hela uppsättningsdagen på plats för att prata med intresserade.

Ring gärna för mera info till
Honkarakenne Oyj/Åland
Anders Gadd, tel 0400 520 540.

HONKA

www.honka.com

Today's homes. Naturally.

Anrikt bilmärke på Ålandsbesök

Strömmen av bilklubbar som besöker Åland fortsätter. På lördag är det dags för Sveriges äldsta aktiva bilmärkesklubb, "The M.G. Car Club of Sweden" att göra en runda på Åland med 15 ekipage.

MG-klubben bildades 1952, har drygt 2.000 medlemmar, varav en del finns utanför Sverige. På Åland finns ett par medlemmar, enligt en av dem, Raphael Karlsson, som aviserar tre åländska deltagare.

På fredag eftermiddag anländer ekipagen till Eckerö, varefter det körs en museirunda till Jakt- och fiskemuseet, Brandkärmuseet, besök på Lugnet Keramik och Annelund gård i Hammarland.

Lördag morgon ställs bilarna ut på Torget i Mariehamn klockan 9-10, sedan bär det ut på landet i kortege för en rundtur med besök i Finströms kyrka, Bomarsund och Kastelholm.

– Bilarna körs i möjligaste mån på småvägar så att besökarna skall få se så mycket som möjligt av de åländska byarna, skriver Raphael Karlsson i ett pressmeddelande.

I helgen kommer också et 50-tal Chevrolet Camaro från Sverige till Åland där de bland annat deltar i Motorträffen i Idrottsparken på söndag. (uw)

Automatalarm på äldreboende

Brandkåren fick i onsdags rycka ut då automatalarmet utlöstes på äldreboendet Tällgården i Sund. Även i tisdags gick larmet på samma ställe.

– Vi vet inte vad som orsakat alarmet men redan i dag (läs onsdag) har rengöring av detektorerna påbörjats, säger brandchef Lennart Johansson. (ml)

www.nyan.ax

Höstkampanj

TLDI, direktinsprutning, 2-takt

HK	Normalpris:	Kampanjpris:
40	5.100€	4.500€
50	5.200€	4.500€
70	7.690€	6.900€
90	7.690€	6.900€
115	9.320€	7.900€

TOHATSU
outboards

ERbilab

Vikingagränd 1 A 22100 Mariehamn
Tfn 14750 GSM 0400 595 732

Öppet vardagar 10-17

FastighetsKonsult RFM

TORGGATAN 3. TEL 29 066

– ledande mäklare och fastighetsvärderare –

Bostadshus

i Ämnäs, Finström

Huset är uppfört i ett plan med en byggnadsyta om 136,5 m² och bruksyta om ca 123 m². Huset är inte helt färdigställt och är planerat att inrymma kök med öppen matplats/ vardagsrum, sovrum, bastu, duschrum/ wc, gästtoalett, stort kontor och veranda. Kontoret med wc är färdigställt. I övriga utrymmen erfordras slutinredning. Köksinredning finns införskaffad. Goda alternativa inredningsmöjligheter. Fördelaktigt värmesystem med golvvärme från jordvärmepump. Tomten är 1.600 m². Tillträde omgående. Visning enl. överenskommelse.

Utgångspris: 115.000 €uro

Förf: Roger Karlsson, tel. 291496

i centrala Geta

Huset är uppfört i ett plan på gjuten platta 1974-75 och inrymmer vindfång, hall, badrum renoverat 2002, kök med matplats, vardagsrum, fyra sovrum, grovkök/ duschrum renoverat 2002, bastu, wc, källare, förråd, klädskåp, pannrum och garage. Bostadsytan utgör ca 120 m², ekonomiedelen ca 43 m² och garaget ca 18,5 m². Vattenburen centralvärme från oljepanna. Tillträde omgående efter köpslut.

Utgångspris: 90 000 €uro

Förf: Markus Fellman, tel: 291497

Intresserad av våra övriga objekt?
Besök oss på www.fk.ax

OfficeLOOK

Luncherbjudande mellan
kl 11-14: -15% rabatt
på en valfri damtopp

Byxor
nu 19⁹⁵ €

Gäller dam märkta
OfficeLOOK

KappAhl
You look great!

alla
herrbyxor
10 €
rabatt

Går ej att kombinera med andra rabatter eller erbjudanden

VARUHUSET ZEPHIS TORGGATAN 7 ÖPPET VARDAGAR 9-20, LÖRDAGAR 9-16

ÖPPET
TILL 20
ALLA VARDAGAR

klipp ut

Gamla Ollas i Karrböle

Till julen hoppas nya ägarna flytta in i huset

Som en gammaldags pärla, infattad i åkermark, lyser gamla Ollas i Jomala Karrböle röd i sensommarsolen.

Husets äldsta del lär ha byggts redan på 1780-talet. Sedan snart tre år tillbaka pågår en varsam – men grundlig – renovering.

Huset syns bra från trevägskorsningen mitt i den ursprungliga byn. Arkitekturen är harmonisk och tilltalande – här ligger ett kulturarv väl värt att bevara.

Och just det gör **Richard Lindblom** och **Pirjo Timonen** som köpte huset en av de sista decemberdagarna 2004.

Då hade den gamla parstugan stått tom ett par somrar. De tidigare ägarna flyttade in i en annan stuga och behövde inte Ollas, som i något senare skede döptes om till Gullranda, längre.

Gullranda, ja. Säkert skulle huset – omgivet av en trädgård med gamla växter och många träd – också passa som ett slott åt en president som förstod att uppskatta skönheten.

För att få huset så färdigt som det är i dag har en otrolig massa jobb lagts ner, berättar "Ricke" som är ostmästare vid ÅCA.

– Förra sommaren gick åt till fasaden. Den här sommaren har

vi bytt ut stock under fönstren i köket, totalt 85 meter.

I fasadjobbet ingick att flytta fönstren i liv med brädslåning. Vid en tidigare renovering hade huset isolerats utanpå och fönstren sjunkit in i fasaden.

Fönsterbågarna, med riktiga spröjsar i ytterfönstren, byttes på 1970-talet. De har nu kittats om, renoverats och målats vita.

På hela gårdstunet doftar det gott av rödmylla. Här finns inga vita knutar eller andra vita detaljer, precis som det ska vara på så gamla hus.

Under takteglan ligger pärtorna kvar från förr.

Stort ställe

Ricke förmodar att Ollas ursprungligen har varit ett ganska stort ställe. Huset är mycket gediget byggt med grovt timmer, och en bit upp i skogen ligger en smedja med vällingklocka som man ringt in arbetsfolket med. Nära huset finns lillstuga med verkstad och smedja, nu ombyggt till garage, och ett häbbre där man haft spannmålslager.

– Det här är ett sånt stort projekt att när man kommer hit ska klockan helst stanna, beskriver Ricke omfattningen av renoveringen.

Paret har alltså snart tre år av renoveringsarbete bakom sig. Inne har det mesta rivits, de tidigare gjutna golven pikats

bort och gjutits på nytt på plintar. Under golven har man lagt grus, och närmast ytterväggarna har ett djupt lager lecagrus lagts som köldskydd och som hinder för gnagare som annars gärna tar sig in i hus.

– Lecagruset fungerar väldigt bra, har Ricke märkt.

Som golvmaterial har kilsågade brädor lagts. När de satt sig ordentligt ska de fästas med fabriksmidd spik eller, på vissa ställen, pluggar av trä. Till väggarna, som inte har riktats mer än nödvändigt, har man valt mjuka träfiberskivor.

Rejält kök

Köksinredningen kommer om någon vecka. Då kan paret njuta av frukost i ett utrymme som är ungefär lika stort som halva deras lägenhet i stan.

Sedan två månader tillbaka bor de i huset, även om de än så länge inte har flyttat sakerna från lägenheten.

Båda två är intresserade av gamla hus och renoveringar.

– Annars skulle det inte gå. Men vet ju inte egentligen vad man har fått för hus även om man har köpt det, och sen är det ändå tre gånger mera arbete än man tänkt sig från början.

Det finns en åkomma som brukar drabba långtidsrenoverare allt emellanåt – renoveringsbaksmälla.

Jo, visst har också Ricke och Pirjo emellanåt drabbats. Men bara tillfälligt.

– Då gör man något annat. Börjar i någon annan ända.

Till exempel slipar en gammal möbel som paret också har samlat på sig. Inredningen ska ju passa in i det gamla huset.

– Det blir som en livsstil – man byter ut saker vartefter man hittar.

Emmaus-toa

Nedre våningen består av farstu, hall, kök, sal och badrum. Toalettstolen är från 1930-talet, inköpt på Emmaus.

Övre våningen har än så länge kvar sina sommarrum. Ett av dem används som sovrum.

När renoveringen är klar – förhoppningsvis till jul – har Ricke, Pirjo och de två kattungarna Nelly och Minnie cirka 235 kvadratmeter att röra sig på.

Då kanske Ricke får mera tid för sin hobby, kappsegling.

– Under renoveringsåren har jag kappseglat på måndagar. Några nöjesglatser har det inte blivit, säger han – och vi förstår mycket väl vad han menar.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax
tfn 528 470

Pärla. Gamla Ollas, eller Gullranda som gården heter numera, är en riktig pärla mitt på den åländska landsbygden.

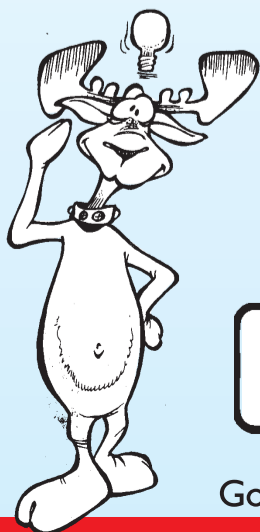
Crawford
GARAGEPORTAR

Upptäck dess hemligheter!

Grawford g60 - en helt ny garageport!

Finns i fem olika modeller: Line, Classic, Ellips, Trend och Style

Crawford g60 är fullt utrustad för att föra sitt jobb under många, många år. Men det finns också ett sortiment av tillbehör för dig som vill utrusta din port ytterligare. Det kan vara en portautomatik som gör att du kan styra porten med hjälp av fjärrkontroll, en rad fönster i porten eller en kulör som matchar ditt hus.

Portbredd från 1,8 m till 5 m med 2,5 cm:s delning och i höjder från 1,9 m till 3 m

HOLMBERGS

• TEKNIK • KVALITET •

Godbyvägen tel. 23 555. www.holmbergs.aland.fi

**ALSIKE
KÖKET**

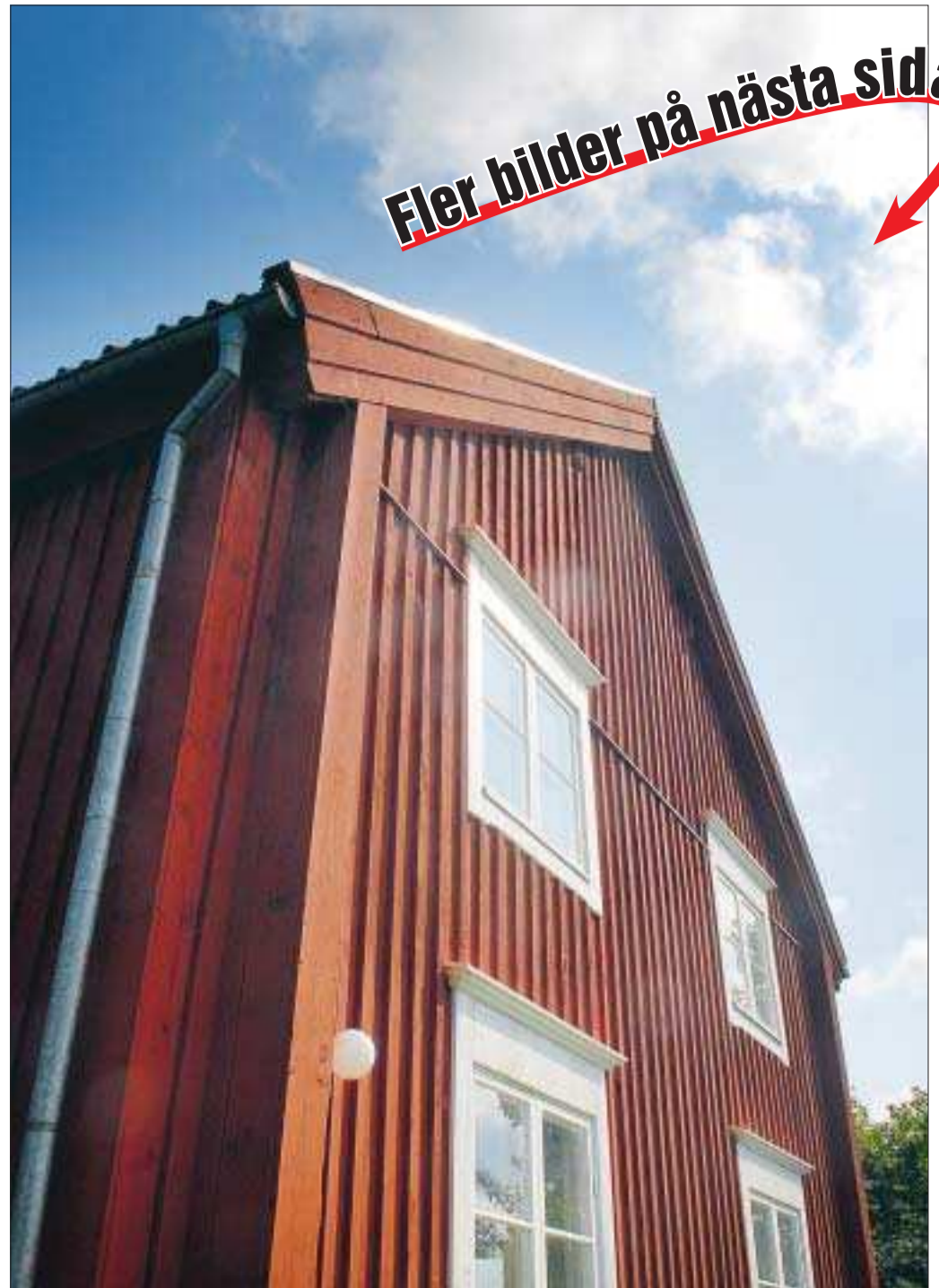
**Välkommen in till oss
och prata kök!**

KonsensHus Projekt AB
Strandgatan 21, Mariehamn
Telefon: 17820
Fax: 17821
www.kokstradition.se

KonsensHus
projekt ab

fick nytt liv

Fler bilder på nästa sida

Gammelt. Husets äldsta del lär ha byggts redan på 1780-talet.

JUBILEUMSHUS FRÅN Hjältevadshus

Linnégården

1,5 plan — 7 rum och kök — 169 m²

Ett Jubileumshus med charm och öppenhet.

Att Hjältevadshus fyller 60 år ger oss goda skäl att lansera ett speciellt Jubileumshus. Vårt sätt att tänka handlar om charmiga hus i traditionell stil, gärna med en känsla av landsbygd. Och ett praktiskt boende med utrymme för lekande barn, livsglädje – och drömmar. Allt det här förverkligas i Linnégården, med sitt tilltalande yttre och en härligt öppen planlösning. Ett hus lite utöver det vanliga.

KonsensHus Projekt AB
Strandgatan 21, Mariehamn
Telefon: 17820
Fax: 17821
www.hjaltevadshus.se

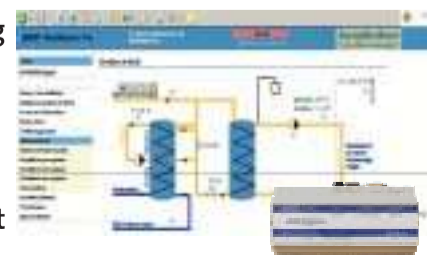
Fastighetsägare!

Genom enkla energisparåtgärder går det att minska värme, el- och vattenkostnader med 10-50% i din fastighet utan större investeringar

Har ni problem med höga energiräkningar, ojämn inomhustemperatur, ofta fönstren öppnas i element m.m.

energibesiktarn hjälper er med:

- ✓ Driftoptimering
sänkt energikostnad genom att trimma värme och ventilationsläggningar
- ✓ Fastighetsskötsel
- ✓ Injustering av värmesystem
- ✓ Funktionskontroller av VVS system
- ✓ Försäljning av energisparprodukter
- ✓ Elles vattensparprodukter
- ✓ Sparmunstycken till kranar och duschar som är en liten investering med ger en stor besparing
- Statusbesiktningar av värme och ventilationssystem
- ✓ Service och underhåll av ventilationssystem/installationer
- ✓ Energibesiktningar och rådgivning
- ✓ Filterförsäljning och byten
- ✓ Byt till moderna reglercentraler och styra dina fastigheter med Explorer via intranät eller internet

Energibesiktarn
"För en bättre inomhusmiljö"

Saltviksvägen 40, 2230 Ödkarby
• Tel. 045 7342 1466

energibesiktarn@aland.net • www.energibesiktarn.ax

Fortsättning från föregående sida

Svängrum. Köket bjuder på generösa ytor. Spisen är gammal men inte ursprunglig, golvbrädorna är nya och lutade, taket är gammalt med öglorna i original kvar. Brädan längst mot väggen kan lyftas bort för översyn av isoleringen – lecagrus.

Vind. I övre våningen återstår mycket arbete. Richard Lindbloms hobby – kappsegling – får vackert vänta på mera tid.

Mössjägare. Katten Nelly – eller om det är Minnie – är till både nytta och nöje.

Gammal stil. Badrummet, som har dörr direkt ut i grönskan och kvällssolen, går i gammal stil. Toalettstolen är troligen från 1930-talet och inköpt på Emmaus. Badrummet har byggts som ett "akvarium" av lecablock, med luftspalt runt, för att hindra fuktläckage uppåt och åt sidorna.

HERRALA-TRÄHUS

Bekanta Dig med dessa annorlunda hus! Herrala-husfabriken, som tillhör Koskisen-koncernen (www.koskisen.com), levererar huspaket av mycket hög kvalitet både i Storelement- och Pre Cut -utförande. Korta leveranstider, fina vintererbjudanden. Eftersom bara en del av husmodellerna finns på hemsidan (på svenska: klicka på den svenska flaggan), lönar det sig att titta i de 5 huskatalogerna.

Även helt individuella hus produceras efter önskemål.

-Villor, radhus, våningshus andra former av byggnader.

Du som vill bygga i sten, bekanta Dig med

LUJA-STENHUS

Förmånliga lågenergihus av lättgrusisoler- eller betongisolerblock, även betongelement.

**Numera även nyckelfärdiga hus!
Hämta/beställ prospekt.**

Övrig service:

- *tomtanalyser och utredningar
- *arkitektprojektering
- *kompleta bygglovshandlingar
- *kostnadskalkyler
- *bygginform och rådgivning

KONTAKTA: Konsultbyrå ARK-PLAN

Visa Konttinen byggn.ing. och ark./st.SAFA

Ålandsvägen 20, Mariehamn

Ring 0457-560 4822

E-post: ark_plan@hotmail.com

ETT SNYGGARE HEM

LUJA -STENHÅRD KVALITET

HERRALA
TALOT

WWW.HERRALA-TALOT.FI

Luja
kivitalo

www.lujakivitalo.fi

Vanilla i ek
Bord från 502€
Stol 162€
Vitrinskåp 836€
Skänk 590€

Kom in till oss!

**Se våra
nyheter!**

Kalmar i björk
Bord 346€
Stol 90€

MÖBEL-City

G. Godbyvägen. Tel 21 165, fax 19 544
Öppet: måndag-fredag 8.30-17, lördagar 10-14

Kermansavi & Tulikivi
"säljs nu under samma tak"

Extra kampanj öppet
lördag 25.8 kl. 10-14
söndag 26.8 kl. 12-15

Besök vår
UTSTÄLLNING
i Kalmarnäs och
bekanta dig med
vårt sortiment

**TULIKIVI
KERMANSAVI**

www.kermansavi.fi
www.tulikivi.com

SKORSTENS- SPECIALISTEN PÅ ÅLAND

**GMATTSSONS
MURERI**

Kalmarnäsv 212, 22 140 MARIEHAMN

ÖPPET: torsd 18-20, fred 14-16, lörd 12-15

Bosse 0457 361 3977 Kent 040 550 2649
Fax 12 688, e-post: gm.mureri@aland.net

★★★★ **KALMERS** ★★★★★

BELYSNING I ALLA FORMER

€ 145 **KONING TAKLAMP**A

€ 90
LILJA TAKLAMPA
Vit eller svart

€ 59
VENDELA TAKLAMPA
Tygskärm med kristaller

**TINDRA
SKÄRMAR**
i olika storlekar
från € 22

**NYA SKÄRMAR
DOLCE** i tre olika färger
€ 22,70

Som bordlampa
€ 45

VIKINGAGRÄND MÅN-FRE 8-17 LÖRD 9-13
TEL 12 012 WWW.KALMERS.AX

tiivi
30 vuotta

ETTA BLAND FÖNSTER

**Tiivifönstren har lång livslängd
och gör ditt hem trivsamt.**

Snabb leverans, kunnig montering!

Tiivituote Oy
www.tiivi.com

Nils Fagerström
0400 513 234

TIIVI-FÖNSTER, EN STILIG HELHET
MED VILKEN DU LÄTT FÖRNYAR TRIVSELN I DITT HEM

SVEDBERGS

Bianca

Ett badrum ska inte behöva kosta en förmögenhet.
Men det ska ändå vara praktiskt, snyggt att se på och ha en hög finish - som Bianca

Nyhet!

Bianca finns som vit, ek och mocca med slät, ram eller rand på dörrarna och lådfronten

Fallgårdsvägen • Tel 23 700 • Vard. 8-17, lörd. 10-14

allt du behöver -ändå klöver över!

F:ma
ERIK MATTSSON

K MARKET

**ALLT FRÅN DRÄNERINGEN/
GRUNDEN TILL PLÅTTAKET**

Uunisepät

**KAKEL-
UGNAR**

TJPO

VITVAROR

- vitvaror för det klassiska vita köket
- vitvaror för det trendiga rostfria köket

PETRA
KEITTIÖT

KÖK

RUUKKI
PLÅTTAK

GODBY TEL 43 250

VAR. 09-20, LÖRD. 09-16, SÖND. 12-16,
BYGGLAGRET: VARD. 09-17, LÖRD. 09-14, SÖND. STÄNGT

PLUSA

Nya katalogen är här!

HÄMTA DEN HOS OSS!

34 €

Ord. pris 57€

ETAGE Hylla i massiv oljad ek
H 180 cm. Finns även i valnöt-
fanér 45 € ord. pris 68 €

Gäller tom 10 september
eller så långt lagret räcker!
Maxköp tre per kund!

Köp valfri kombination av
DIALOG så laddar vi ett
PRESENTKORT med 10%
av köpesumman.

DIALOG Rundad hörnsoffa med öppet
avslut 245 x 232 mm. Tyg cayman

www.em.com

EM Åland

Dalkarby, Godbyvägen 184
Tel 32 940

ÖPPET:

Måndag 9-19

Tisd-torsd 9-17.30

Fredag 10-17

Lördag 10-14

**Skräddarsydda finansieringsalternativ med
Aktiiviraha!**

Skönt att
komma hem.

Vi behöver plats för höstens nyheter...

UTFÖRSÄLJNING

KAKEL 20% rabatt
(vid beställning av minst 20 m²)

av demo badrumsinredningar och bubbelkar!

-KAKEL FÖR ALLA-

PLATTMETROPOLEN

Torggatan 12 (i källaren vid Apoteksgården)
Öppet tisd. onsd. torsd. 17.30-20.00
Övriga tider enligt överenskommelse
Tfn 040 5843 909 el 21 079
www.plattmetropolen.com

OSBORNE & LITTLE

Massor av nyinkomna tapeter från Osborne & Little och Designers Guild

DESIGNERS GUILD™

Inredningsbutiken

Mysiga Hem

i Sittkoff, tel 21 055

★★★★ KALMERS ★★★★★

PRAKTISKT FÖR HEMMET

€ 89 SODASTREAM
Vit. Med SodaStream gör du både läsk och pärlande bordsvatten själv

Electrolux

€ 139
ERGO RAPIDO
Två dammsugare i ett

SEVERIN

€ 64,60

ÅNGTVÄTT

Behövs ej tvättmedel, rengör helt naturligt. 8 olika tillbehör

VIKINGAGRÄND MÅN-FRE 8-17 LÖRD 9-13
TEL 12 012 WWW.KALMERS.AX

TRÅDLÖSA TELEFONER

DORO 131

39€

DORO 720+2

79€

3 telefoner till priset av 1

MUSIK TILL ARBETET

NOKIA
CONNECTING PEOPLE

Stereo Headset HS-16

45€

Stereo Portable handsfree

55€

Sanyo Ericsson

Telebutiken

Mariehamns Telefon Ab

Storagatan 6, tfn 27 448 www.telebutiken.ax

Weekend House Kvalitetshus i timmer

Beställ nu för bästa pris!

leverans i höst eller på vårvintern

Weekend House kan nu fås brand och mögelskyddade med garanti

Bostadshus • Loftmodeller
Sommarstugor • Bastustugor
Småbyggnader

Weekend House
Bengt Granholm AB
Torgg. 13 A (ovanför Sittkoff)
tel. 16929, fax 16429
e-post: bengt.granholm@aland.net

www.paroc.fi

**Vi isolerar och
tilläggsisolerar
med Parocs
obrännbara
energibesparande
blåsull (bergull).**

Bosses Bygg **PAROC**

Bosse 0457 313 4025
Uffe 040 754 2188 kvällar

Insulate for life

**Det självklara valet för bekväm
och miljövänlig vedeldning**

**SOLO INNOVA
Vedpanna**

- Sveriges mest sålda panna
- Miljömärkt med svanen
- Robust konstruktion med lång livslängd och rejäl isolering
- Pannverkningsgraden är hela - 91%
- Teknik med sugande fläkt ger stabil, miljövänlig och effektiv förbränning
- Stort vedmagasin och stora luckor
- Klarar stora variationer av vedkvalité
- Finns i tre storlekar och passar fastigheter från 100 m² upp till 450 m²

HP KYLA & VÄRME
23166 jour 23166
Dalbo, Uppgärdsv. 8

BAXI
PERFILA PANNA - VÅR VÄRME ÖFN TRYGGHET!
Storgatan 50, Box 654, 521 21 Falköping
Tel. 0515-171 10, Fax 0515-155 13
www.baxi.se

Taket är huvudsaken

Taket är en viktig men utsatt del av ditt hus. Det finns oändliga valmöjligheter när det gäller material. Nyan reder ut begreppen när det gäller de två vanligaste: tegel och plåt.

Plånbok och taklut är inte det enda som avgör. Materialet ska också passa huset.

Günther Andersson på GA-Byggservice är en förespråkare av tegel. Han berättar att det finns olika sorter men att betongtegel är det som flest väljer till sitt hus.

Företaget lägger tegel på runt tio hus varje år. Enligt Andersson är efterfrågan konstant.

– Jag ser ingen förändring i antalet som väljer tegel.

Tegelkvaliteten har förbättrats de senaste åren. Förr tillverkades materialet lokalt. GA-byggservice importerar från riket och Sverige.

– Och när folk köper huspaket brukar teglet komma färdigt med, säger Günther Andersson.

Hållbart

Livslängden på tegel har ökat med tio år, även om kyla, sol och regn sliter på ytan. På målat tegel kan färgen mattas av med tiden.

– Dagens tegel kan nog ändå hålla upp mot 40 år.

Günther Andersson tycker att man ska låta takets konstruktion ska avgöra vid valet av plåt- eller tegeltak.

– Har taket mycket vinklar är det bättre att sätta plåt. Det måste man ju ändå göra i alla hörn.

Lättskött

Stig Björkman på Bröderna Björkmans Plåtslageri berättar att företaget lägger cirka tiotusen kvadratmeter falsat plåttak varje år. Han menar att plåt är att föredra om man vill ha ett lättskött tak. Ett brantare tak sköter i princip sig själv.

– Men det är bra att ta bort löv och hålla dem någorlunda rena. Då kan taket hålla upp till 50 år, säger han.

Oljeeldning kan däremot förstöra både tegel- och plåttak. Vid oljeeldning är det därför bra att kontrollera skorstensanslutningen vartannat år.

Enligt Stig Björkman har efterfrågan på falsad plåt ökat

Tegeltak. Att välja material till taket kan vara knepigt. Tegelkvaliteten har förbättrats de senaste åren, säger Günther Andersson på GA-Byggservice.

Foto: JONAS EDSVIK

de senaste sju åren.

– Det är nog kvaliteten som avgör. Dessutom vill arkitekterna ha det, medan monteringshus nästan alltid kommer med tegel.

Han har inget emot tegel men ser fler fördelar med plåt.

– Plåttaket ligger i tiden.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tfn 528 467

Plåttak. Stig Björkman på Bröderna Björkmans Plåtslageri tycker att både plåt- och tegeltak är vackra men anser att man ska välja det förstnämnda alternativet om man vill ha ett lättskött tak.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Sadolin

Tupa punainen Stugröd

Öljypohjainen puunsuojamaali.
Punamultasävy.
Öljöbaserad träskyddsfärg.
Rödmyllynyans.

ÅLANDS FÄRG & TAPETab

Skarpsansvägen 28, tel. 19 867, vardagar 8-17 lördagar 9-13

Fakta/Experterna listar

Tegel:
Günther Andersson, GA-Byggservice
Fördelar:
Pris
Utseende
Lekman kan lägga själv
Nackdel:
Tyngden. Snön lägger sig på taket.
Plåt:
Stig Björkman, Bröderna Björkmans Plåtslageri
Fördelar:
Lätt
Tätt
Vackert
Nackdel:
Dyrare än tegel

www.nvan.ax

GETA BETONG PRODUKTER

TILLVERKAR:

Betongringar • Dräneringsrör
 • Slutna system i betong för egnahem och fritidshus
 • Två- och trekammersystem • Flytpontoner m.m.

För mer information ring 49 783 eller 0457 342 1784

TEBOIL

**HYR
ARBETS-
REDSKAP
AV OSS!**

Grävmaskiner 2,8 ton från	180€/dygn	900€/vecka
Grävmaskin 1,6	150€/dygn	750€/vecka
Grävmaskin 1 ton	120€/dygn	600€/vecka
Markvibrator 50-250 kg från	20€/dygn	
Asfaltvibrator	30€/dygn	

Hjullastare, släpvagnar täckta, biltransportsläp, båttrailer

FJÄDER **Bil Macken**
 www.fjader.fi Öppet: VARDAGAR 07.30-21.00 • LÖRD-SÖND 09.00-18.00
 Strandgatan 1, Tel: 12 620

ROSENDAHL

Fritidshus 86

Finns i hyvlad stock 70 och 92mm, kan även fås i lamellimrad stock.

Vi bygger och renoverar samt har försäljning och uppmontering av Rosendahl bastur, fritids- och egnahemshus.

INGMAR JANSSON
Fax: 42 523
ingmarj@aland.net

RUNAR JANSSON
Fax: 49 491
runar.jansson@aland.net

HEIKIUS HUS-TALO

- Färdigthus
- Skräddarsytt hus
- Rejåla hus med stil och kvalitet både i volym- och storelement
- Färdigthus med montering på grund ca 1 dag, inflyttningsklart på rekordtid
- Skräddarsydda huspaket enligt egna önskemål och ritningar eller från vårt modellurval

Ny Färdigthus-broschyr! Beställ eller kolla på Internet.

HUSKONSULT LGT

Scheffersgränd 2B16, Tel/fax 018 16 808 GSM 0400 529 121
 Fabrik: 66710 Kaitsor, Tel. 06-3835633, www.heikius.fi
 Drömhus – både Färdigt och Skräddarsytt.

ORIENTALISKA MATTOR -20%

matt.huset

Ålandsvägen 32, tel. 15 770. Öppet: vard. 10-17

Sävsjö TRÄHUS AB

Sveriges vackraste hus
 Designas för dig

Vi bygger i trä med riktiga brädor i både inner- och ytterväggar. Ett naturligt material som ger ett sunt boende. Skönt att veta för dig som ska fylla huset med liv.

Våra arkitekter ritat så det passar dig - med ditt individuella uttryck.

hus i miljövänligt trä

Hus byggda med riktiga brädor är bra för människa och miljö. Koldioxidutsläppen och växthuseffekten minskar därför att:

- Träet finns i vår närhet och kräver inga långa transporter.
- Träet binder koldioxid medan det växer. Gaser som annars skulle tränga ut i atmosfären.
- Det är ett förhållandevis lätt byggmaterial och därför går det åt mindre energi att flytta träelementen från fabriken till bygghuset.
- Vid förädlingen av träsamt går det åt betydligt mindre energi än vid förädlingen av andra byggmaterial.

Vi använder ca. 7% mer trä i våra hus än de flesta andra hustillverkare.

Sävsjö TRÄHUS AB
 Gunnar Svahnström Kb
 Ålandsvägen 23, tel. 16 531 fax 17 531
 g.svahnstrom@gs-konsult.inet.fi

Passa på!

Prishöjning 4% från 15 september 2007

LKF-Invest Ab

Norrågatan 28 A, tel 018-21 758, fax 018-21 739
 GSM 0457 595 7860 • lkf@aland.net • www.santex.se

DU BESTÄLLER -VI GÖR JOBBET!

Markiser

Måttagning kostnadsfritt

Persienner

Rullgardiner

www.alandpersienn.ax

**ÅLANDS
PERSIENN**
 Tel. 19 450
 Uppgårdsvägen 20 i Dalbo

När du behöver...

Trappor

Fönster & dörrar

Golv

Köksinredning

Simons bygg & trävaror
 Tel: 21 022 Fax: 23 733

EAB

VI SÄLJER OCH MONTERAR
måttbeställda
varmförzinkade EAB
vikportar, slagdörrar,
gångdörrar och
entrépartier i stål

För industri, lantbruk,
lager, garage o.d.

För närmare info. kontakta

MATTSSONSSVETS Kb
VESTANSUNDA
Tel. 32 449,
GSM 0400 529 882
www.mattssonssvets.com

Lyfter det mesta!

- Lyft av byggnadskonstruktioner • husmontering
- båtlyft • personkorg • övriga lyft

Kranis
- mångårig erfarenhet -

Bertil Karlsson, Södersunda tel. 32 609, GSM 0400 721214
e-mail: kranis@aland.net

Allt inom inredning!

**GOTTBY
MATT & TAPET**

Tel/fax 32 532.
Öppet: mån-fre 10.00-18.00

• ARBETSKLÄDER • SKYDDSKLÄDER • FRITIDSKLÄDER •

Arbetskläder för jobb och fritid

Jobbar du i knähöjd är detta **byxorna för dej** – lätta och skyddar knäna

Collegejumper Multi Pockets

TEL. 15 561

SNICKARBYKAN
Ålandsvägen 35

Öppet vard 9.15-17.00 lörd 10-13

ARBETSKLÄDER • SKYDDSKLÄDER • FRITIDSKLÄDER •

Villavisning

På **lördag 25 augusti** visar vi ett populärt 1-planshus Askgatan 1 som är 138 m² och ändrat enligt Kundens önskemål samt byggnadsplanen. Huset är under uppförande och klart för målning.

Adress: Villaområdet i Prästö sund
Kl:12-16.00
Välkomna!

ANEBYHUS
Förs.repr. Lennart Eriksson Tel:0400527100
WWW.ANEBYHUS.SE

S:T ERIKS Inspirerad av naturen

www.steriks.se

tomtplanering

Vikingagränd, tel. 23 675
Öppet: vard. 10-17

Husky CENTRALDAMMSUGARE

- DAMMFRIARE INOMHUSMILJÖ
- KOMPLETTA VILLAPAKET. MONTERAS PÅ EN HELG
- PASSAR I BÅDE GAMLA OCH NYA HUS

CANVAC

PRIS FRÅN: 861€

MITSUBISHI ELECTRIC LUFTVÄRMEPUMP

Q HEAT I-SEE – SMART LUFTVÄRME SOM SER VAR DET ÄR KALLAST I RUMMET!

SPARA UPP TILL 55%! SNABBT PÅ PLATS, GER VÄRME OCH SVALK. TRYGGT KÖP!

CANVAC

5 ÅRS KOMPRESSOR-GARANTI

PRIS FRÅN: 1549€

Bad & Värme

VVS Eriksson & CO

Bolstavägen 3, tel 22 111. Mån-fre 7.30-16.30

www.vvseriksson.ax

fermacell

Fibergipsskivor

Byggskivan som alla talar om:
Bättre än en gipsskiva, bättre än plywood, bättre än gipsskiva och plywood tillsammans

Snabbt och lätt att montera:

- Med klammerpistol eller skruv.
- Kanterna fogas med limfog.
- Spackelarbetet reduceras till ett absolut minimum tack vare skivans skarpa kanter.
- Sparar tid och pengar: Kortare arbetstid än med andra skivor.
- Med det nya Handy-formatet 90x120 cm monterar en person väggen på rekordkort tid.

Bästa boendekvalitet med FERMACELL fibergips:

Väggen håller att skruva och fästa i:
30 kg utan plugg, 50 kg med plugg.

Rekommenderad för våtrum:
Ingen kartongyta där fukt kan samlas och möglet börja gro.

Obrännbart material:
Brandklass EI60 med ett lager 12,5 mm FERMACELL.

Bästa ljudisolering: Tack vare sin kompakthet uppnår FERMACELL en högre ljuddämpning än andra skivor.

Ring oss på Westra: Vi berättar gärna mera om FERMACELL fibergipsskivor. Besök våra återförsäljare i Mariehamn: **Byggvaruhuset** och **Simons Byggtrå**.

WESTRA
Fabriksgatan 7,
22100 Mariehamn
Tel: 018-23 314, 0457 0529 586
www.westra.fi/info@westra.fi

fermacell xella

Enkelt och bekvämt med NYCKELN I HAND!

HUS & FRITIDSCENTER

RANTASALMI Varma och trevliga fritidshus

VAAJATALOT
FINNDÖMA

Färdighem nu även med vattenburen golvvärme

Välkommen in och hämta din egen katalog!
Hus & Fritidscenter
Uppgårdsvägen 3 tel. 14 554

ALTERNATIV FÖR AVLOPPSRENING

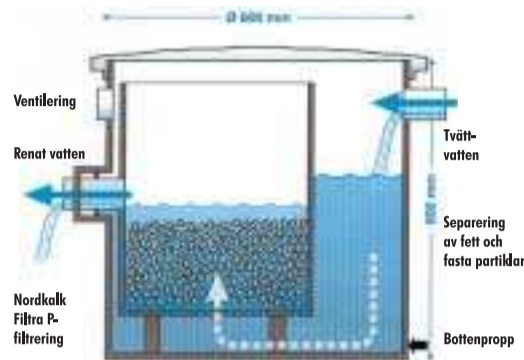
Infiltration med IN-DRÄN

IN-DRÄN

- Kompakt
- Enkelt & lätt
- Bättre funktion
- Sparar resurser
- Klarar problem
- Kostnadseffektivt
- Kretsloppsanpassat

Kan byggas nästan överallt!

Sauna-Seppo

Sauna-Seppo är en filtreringsanläggning som är till för att rena gråvatten. Den lämpar sig för stugor och bastun till vilka man bär in vattnet.

WehoPuts® 5

WehoPuts, ett biologiskt-kemiskt fungerande minireningsverk, avsett för avloppsvattenhantering från enskilda hushåll i åretruntbruk. WehoPuts 5 är dimensionerat för avloppsvatten från ett hushåll på 5 personer.

En automatiserad process gör att WehoPuts-reningsverk är lättskötta och användarvänliga. Täta, formgjutna tankar gör att reningsverket är en kompakt helhet som är lätt att transportera och installera.

RÖR DET RÖR RÖR DET...

BOMANSON & CO

Vikingagränd,
tel. 23 400,
fax 22 841,

Öppet: måndag-fredag 8-17, lörd 9-13

Dags för ett nytt tak?

Onduline Fiberkomposit

Taket med marknadens bästa kvalitet/pris förhållande

- Högsta kvalitet: 15 års garanti.
- Orkansäkert, certifierat för vindstyrkor över 50m/s.
- Rostar inte, förlorar inte sin färg. Färgpigmenten impregnerade i materialet. Färger: Tegelrött,brunt, grönt och svart.
- Tyst vid regn, glänser inte i solsken.
- Lätt att hantera och montera: Skivformat 2,0m x 0,95m. Vikt 6,4kg/skiva.
- Modernaste miljöteknologi: Komposit av organiska fibrer, bitumen och harzer.
- Dagsljus i hallen/ladan med Onduclair Cristal transparent takskiva.

Oslagbart pris: 7,95€/m² inkl moms.

(Onduclair Cristal Polycarbonate transparent 16,25 €/m², 10 års garanti)

Kom och se Onduline takskivan hos oss. Vi visar gärna och berättar mera.

WESTRA

Fabriksgatan 7
22100 Mariehamn
Tel: 23314, 0457-0529 586
www.westra.fi / info@westra.fi

Bygger du nytt eller renoverar du gammalt

Val av värmesystem är ett av de viktiga besluten som den som bygger ett nytt hus eller renoverar ett gammalt måste fatta. Uppvärmningskostnaderna är den näst största årliga utgiftsposten strax efter kapitalkostnaderna. Därför är det skäl att noggrant överväga vad du värmer ditt hus med.

**Ett pelletsvärmesystem
är så kostnadseffektivt
att det kan halvera dina
uppvärmningskostnader**

Tekniken för pelletseldning i kombination med det fördelaktiga priset på bränslet medger synnerligen kraftiga besparingsmöjligheter när det gäller uppvärmningen av ditt hus.

Idag produceras en del pellets på Åland! Produktionen sker i vår nyanskaffade pelletspress i Långnäs.

Pellets – ditt nästa alternativ. Värm med åländsk råvara.

Gör en snabbkalkyl på www.pellsam.se och se vilka besparingar du kan göra med pelletsvärme!

För mer information, kontakta

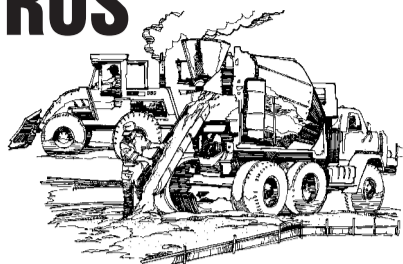
Rundbergs
Bil & Service Ab

Villagränd 3. Tel 19 241

Tänk
miljövänligt!

Pellets
det gröna
alternativet.

När du behöver:
KROSSGRUS
ASFALT
BETONG

RAFAELS

www.rafaels.ax • Tel 33 642

BYGGA NYTT ELLER RENOVERA?

HAPI • Kök

Kontakta mej! Jag har erfarenhet, brett sortiment med hög kvalitet och jobbar efter ditt behov och önskemål.

Tel 040 583 4449

www.pro-sam.com • buba.sjolund@pp.inet.fi

• Fönster
KARVIA FÖNSTER
www.karvia.net

PROSAM
NINA SJÖLUND

**En brand
uppstår
alltid oväntat...**

Försäkra dig om att din
BRANDVARNARE FUNGERAR!

Räddningsverket, tel 531 491

www.mariehamn.aland.fi/rv

Christer Johansson,
byggrådgivare

Han ingår

Skulle du behöva någon
att diskutera dina byggplaner med?

Vår byggnadsrådgivare Christer Johansson, med mångårig erfarenhet av byggbranschen, kan hjälpa dig.

Du som är kund hos Ålandsbanken och Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag får utan någon kostnad byggnadsrådgivning med Christer (vårt 400 euro) när du lyfter ett bostadslån.

Christer kan hjälpa dig med dig med att:

- ♦ Välja byggnadssätt, tomt och plan.
- ♦ Göra upp kontrakt med leverantörer av el, VVS & bygg.
- ♦ Se till att din byggbudget håller, vilket gör att du kan spara pengar eftersom det minskar risken för otrevliga ekonomiska överraskningar under byggandets gång.
- ♦ Bygga vattenskadesäkert.

Christer fungerar som bollplank och byggsupport och hjälper dig samtidigt att undvika kostsamma fallgropar i byggandet.

I samarbete med

**ÅLANDS ÖMSESIDIGA
FÖRSÄKRINGSBOLAG**

ÅLANDSBANKEN

importbutiken

Dusch-
och bad-
butiken på
strand-
gatan

M-625 ÅNGKABIN med allt
..... 1.550€

M-D010 DUSCHKABIN med
inbyggd blandare ..... 740€

M-G015 BUBBELBAD 150x150, kompl. .... 1.800€

Förutom Winer säljer vi även Hydropool spa och Platinum spa och samarbetar med Artic spa Sverige. Infrabastu är vår specialitet, kom in och testa i butiken!

Kom och testa!
Karet är igång

UTE-SPA WINER 2070
5 personer ..... demoex. 4.500€

OBS! Winer ger 5 års garanti. Bada och njut ute året runt!

www.importbutiken.ax

Strandg. 21, tel 19 254. Öppet tis-fre 10-17, tor 10-18, lör 11-14

**Grävning
utföres**

e.x. infiltreringar, markbäddar,
dikning, sopning av parkeringar,
gångbanor m.m.

F:ma Sören Husell, Godby
Tel. 0400 450 002

TK rör

**utför rör-
installationer**

- nybyggen
- renoveringar
- service

Thomas Karlsson, Pålshöle
Tel. 0457 374 9782
tkror@hotmail.com

**Nytt
VVS
företag**

VVS installationer & service
Försäljning av VVS material

F:ma **J. Hilander**
Tel. 0457 3424 644

Innehavare Johan Hilander

Det skall vara roligt att köpa hus...
är smålandsvillans
enkla filosofi!

Smålandsvillan
www.smalandsvillan.se

Harmoni, skönhet för både ögat och själen,
och detaljer som ger det där lilla extra för
helhets-intrycket. Det är en del av vad
Myresjöhus vill erbjuda dig.
Nu finns katalogen att hämta hos oss!

Myresjöhus
www.myresjohus.se

Inredningar till hela hemmet
med hållbarhet för hela livet.
Puustelli planerar ditt kök
kostnadsfritt.

PUUSTELLI
www.puustelli.com

Stockhus och stockstugor i
olika storlekar och modeller

Finnlamelli
www.finnlamelli.fi

Lindén Byggekonsult

• Ålandsvägen 23 • tel. 15 212 • öppet mån-fre 09.00-16.30 • herbert.linden@myresjohus.se

Konsumentverket synar huspaketet

HELSINGFORS. Konsumentverket i Finland kräver att tillverkarna av huspaket ger mer detaljerad information om både innehåll och pris på paketet.

Enligt Konsumentverket motsvarar prisuppgifterna på webbsidorna och i broschyrerna inte alltid det som konsumentskyddslagen förutsätter.

Bristerna uppdagades i en tillsynskampanj som Konsumentverket genomförde under

sommaren. Under kampanjen granskades 21 företag i huspaketbranschen utgående från webbsidor, broschyrer, kataloger och tidningsreklamer.

Konsumentverket påpekar att kunden måste få veta vad som ingår i priset, samt vilka andra obligatoriska införskaffningar som krävs för ett beboeligt hem.

Nya anvisningar

Småhusindustrin rf (PTT) meddelar att man kommer att ge nya anvisningar i saken

Prisbroschyrer är ofta bristfälliga, menar Konsumentverket.

nästa vecka. De nya anvisningarna har gjorts i samarbete med Konsumentverket.

Enligt PTT:s vd **Aarne Jusila** är det ändå svårt att jämförbara prisuppgifter ef-

tersom de krav köparna har är så olika.

– Någon vill installera köket själv, medan en annan vill ha det färdigt installerat, säger Jusila.

Konsumentverket påminner om att prisuppgifter inte krävs när hus presenteras på en allmän nivå, så som i exempelvis en tidningsreklam. Däremot måste priset finnas med när företaget presenterar en viss hustyp och paketets innehåll på sin webbsida eller i sin katalog. (FNB)

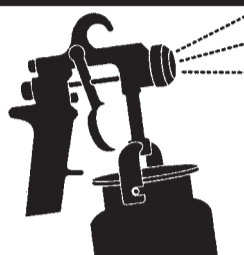
Annonsera i den tidning du själv läser!

Kjells Schakt

Tel. 44 083
040 553 2082
Fax 44 089

• Markarbeten • Entreprenader m.m.

VI LACKAR

allt från köksluckor
till bilar

LACKCENTER

Fabriksgatan 4, tel. 13 560

Målning
Tapetsering
Mattläggning

**Målerifirma
S&M**

Ole, tel/fax 36 093
GSM 0400 229 456
Henry tel/fax 36 179
GSM 0400 471 751

Sänk dina värmekostnader!

**Regulator för
värmekrets RVA36.531**

- Passar till de flesta shuntventiler
- för att få jämnare rumsvärme

SERVICEPUNKTEN
Karlbergsv. 12, tel. 22 011, fax 22 012

SIEMENS

**KÖKSBÄNKAR
I GRANIT**

Olika färger och former
tillverkas på Åland.
Allt enligt kundens önskemål.

STENHUGGERI

Saarinen & Åkerblom Ab

Karlbergsvägen 8, tel. 23 069, fax 17 169

Grävning utföres...

...husgrunder, avloppsanläggningar,
tomtplanering, dikning och vägar

FIRMA

BO's GRÄV

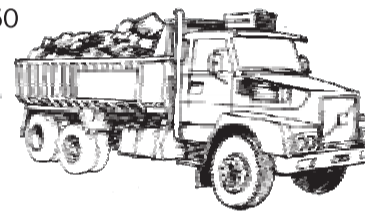
tel. 040 587 4770

WIDMANS

GÖR DET GRUNDLIGT...

- **KROSSGRUS**
Vestansunda, tel. 32 650
- **BETONG**
Möckelö, tel. 21 808
- **ENTREPRENAD**
Kroklund, tel. 48 254
- **ROFFE**
Biltel. 0457 0529145

TIKKURILA MÅLARVITT halvmatt oljefärg för dörrar och fönster inomhus. Högklassig tixotrop lättstruken alkydfärg för sista styrkningen på dörrar, fönster, snickerier och andra trä eller träfiberytor inomhus.

Klassiker som kan brytas i de flesta kulörer!

Specialpris denna månad

15€

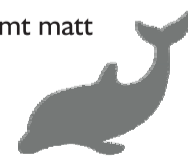
0,9 liter A-bas(vit)

ALCRO ACCENT helmatt täckfärg för vägg inomhus

En färg med finkornig, sandliknande struktur med extremt matt yta utan reflexer. Reptålig och tvättbar.

Rekommenderas på helt släta underlag där strukturfärger blir vackrast!

ALCRO

Välkommen in!

colorama **Färghuset**

Möckelörondellen tfn 16 216 . Öppet: vard 7.30-18, lörd 10-14

Lönelyft för pensionärer

När jag lyssnade på morgnyheterna hörde jag att vårdpersonalen kräver 10 % lönelift. Minst 500 euro per månad behöver de genast. Och jag tänker på att ingen tycks tro att pensionärer verkligen åter eller behöver kläder

på kroppen. Eller har några som helst fritidsintressen.

Sanningen är att pensionens realvärde sjunker år från år. Pensionsförhöjningen (på en från början låg pension) som oftast rör sig om cirka 1-2 %

år täcker ingalunda prishöjningarna på mat, mediciner och övriga förnödenheter, inte ens för en pensionär med en från barnsben inrotad vana att snåla och spara på allt (från snörstumpar till gamla saftflaskor!).

Vad gäller fritidsintressen så har Mediskurserna varit till

stor glädje för många. Nu höjs deltagaravgifterna för kurserna samtidigt som flera kommuner står i beråd att ta ut en kommunal avgift av dem som går på Medis. Det innebär att många pensionärer måste avstå från nöjet att gå på kurs.

Mediskursen har för många känts som en höjning av livskvaliteten, och kanske det enda extra man har råd med. En kurs som tidigare kostat

runt 40 euro ökar till över 100 euro med det nya systemet. Många åländska pensionärer har mindre än 1.000 euro/månad netto att leva på. Det är inte mycket.

Jag undrar hur det skall bli med det där ålandstillägget för pensionärer som det talades så mycket om för några år sedan? Men som vanligt så "lovas det runt och hålles tunt" i valtider. Det enda man kan vara säker på är att den som redan har handen i syltburken ogärna släpper dit någon annan.

Runa Lisa Jansson

> SÄLJES

NYPRODUCERAT EGNAHEMESHUS

centralt i Godby.

Klart för inflyttning omgående

Tel 0457 530 0924

> LEDIGA PLATSER

HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND

Högskolan på Åland erbjuder utbildning inom sjöfart och teknik, företagsekonomi, turism och vård, öppna högskolekurser och fortbildningskurser. Vid högskolan bedrivs även forsknings- och utvecklingsprojekt inom högskolans ämnesområden. Högskolan har 400 studerande inom examensriktad utbildning och sammanlagt 2000 deltagare per år inom den öppna kursverksamheten. Personalen vid högskolan består av drygt 60 personer. Till verksamheten är även ett stort antal gästföreläsare knutna.

Vi söker dig som är intresserad av att arbeta som

- Överlärare eller lektor inom Elektroteknik

Vi erbjuder intressanta och självständiga arbetsuppgifter att tillsammans med våra övriga överlärare och lektorer undervisa och bedriva forskning och utveckling vid utbildningsprogrammet för elektroteknik.

För tjänst som lärare vid högskolans utbildningar värdesätter vi undervisningserfarenhet på högskolenivå, forskningserfarenhet inom ämnesområdet, att gruppen av lärare vid ett utbildningsprogram kompletterar varandra ämnesmässigt samt intresse för såväl självständigt arbete som för samarbete i grupp. En målsättning vid högskolan är att öka utbildningarnas forskningsanknytning.

Speciellt värderas insikter i moderna marina/industriella styr- och elsystem samt komponenter som ingår i dessa.

Behörighetskraven för tjänsterna enligt landskapsförordningen om Högskolan på Åland och lön enligt landskapets tjänstekollektivavtal. Ytterligare information om tjänsterna finns på vår hemsida www.ha.ax. Tillträdesdatum 1.10.2007 eller enligt överenskommelse.

Din skriftliga ansökan bör vara oss tillhanda senast den 18 september 2007 kl. 16.00. Adress: Högskolan på Åland, Pb 1010, AX-22111 Mariehamn. Ytterligare upplysningar om tjänsten ges av programledare för utbildningsprogrammet för elektroteknik Matias Waller, matias.waller@ha.ax, eller vicerektor Henrik Karlsson, henrik.karlsson@ha.ax, Tel vx: +358 18 5370.

> LEDIGA PLATSER

Kommunalförbundet Ålands Miljöservice

söker

AVFALLSTEKNIKER

på heltid (100%)

Ålands Miljöservice är en gemensam renhållningsmyndighet för 12 kommuner med sammanlagt 22.000 invånare. Till arbetsuppgifterna hör att

- förbereda upphandling av entreprenader och följa upp entreprenörernas åtaganden
- planera insamlingspunkter för avfall (återvinningscentraler mm.)
- övervaka nedskräpning
- utföra utvecklings- och projektarbete
- följa upp företagens avfallshantering

I arbetet kan även ingå andra uppgifter som rör kommunalförbundets verksamhet.

Den som utses till avfallstekniker skall ha avlagt för tjänsten lämplig examen och vara förtrogen med avfallshantering.

För ytterligare information kontakta Fredrik Karlsson tfn: 018-23844.

Välkommen med din ansökan inklusive löneanspråk, **senast måndagen den 10 september 2007** till Kommunalförbundet Ålands Miljöservice, Elverksgatan 1, AX-22100 Mariehamn eller per e-post: fredrik.karlsson@mise.ax

> LEDIGA PLATSER

K.f för De Gamlas Hem

De Gamlas Hem är ett ålderdomshem med 67 vårdplatser, fördelade på tre avdelningar.

Då vår nuvarande föreståndare går i pension från 1 januari söker vi en ordinarie

Föreståndare

med början enligt överenskommelse.

Åldringsvården står inför många förändringar. Kanske just du vill komma med och utveckla vår arbetsplats. Vi söker dej med arbetsglädje, samarbetsförmåga och flexibilitet.

Du skall även ha lämplig högskoleutbildning inom branschen och tillräcklig ledarförmåga.

Lön enligt avtal.

Uppgifter om tjänsten lämnar förvaltningschef Solveig Jansson tel 31 256 eller föreståndare Christina Kronhed tel 31 106.

Ansökan lämnas **senast den 7 september 2008** till förbundsstyrelsen för De Gamlas Hem, 22150 JOMALA.

Jomala den 16 augusti 2008

Förbundsstyrelsen

> LEDIGA PLATSER

Ålands Penningautomatförening (PAF) är en offentligriktlig förening som bildades 1966. PAF erbjuder trygga och underhållande penningspel på internet, till sjöss och på Åland. Överskottet går oavkortat till allmännyttiga ändamål. Under 2006 omsatte PAF-koncernen 82 miljoner euro, varav vinsten och lotteriskatten till den åländska samhällsnyttan var sammanlagt 37 miljoner euro. PAF är ISO-certifierat enligt kvalitetssystemet 9001:2000. PAF-koncernen har totalt cirka 340 anställda. Ytterligare information finns på www.paf.fi.

Är du utbildad inom HRM, har arbetslivserfarenhet och vill jobba i en snabbväxande och dynamisk bransch med många utmaningar inom HRM? Då skall du söka vårt moderskapsvikariat som

PERSONALUTVECKLARE

Läs mer om PAF och om tjänsten på www.paf.fi - Om Paf - Lediga jobb. E-posta din fritt formulerade ansökan, CV samt löneanspråk **senast fredagen den 7 september 2007** till malin.frantzen@paf.fi. Ytterligare upplysningar om tjänsten lämnas av personalchef Kjell Manselin +358 18 24227 eller av personalutvecklare Malin Frantzén +358 18 24156.

Har du merkantil utbildning eller motsvarande arbetslivserfarenhet och tycker om att jobba med siffror och utredningar, är noggrann och systematisk. Då skall du söka vårt vikariat som

INTERNUTREDARE

Läs mer om PAF och om tjänsten på www.paf.fi - Om Paf - Lediga jobb. E-posta din fritt formulerade ansökan med resumé, CV samt löneanspråk **senast måndagen den 10 september 2007** till klas.nilsson@paf.fi.

Ålands Penningautomatförening, PB 241, AX-22101 MARIEHAMN

> SÄLJES

Mariehamns stad

Mariehamns stad, fastighetsavdelningen inbegär

anbud på följande urbruktagna maskiner

vid Strandnäs högstadiums slöjdsal:

Cirkelsåg/Fräs Luna 1983/Master W 49

Kombihyvel (rikt och plan) Luna 1983/L39

För visning och närmare information kontakta Bernt Sundin tel. 04575292913

Skriftliga anbud märkta "Maskiner" skall vara Tekniska verken, fastighetsavdelningen, Elverksgatan 1, tillhanda **senast den 7 september kl. 15.00.**

> LEDIGA PLATSER

Mariehamns stad

Ytternäs skola

anställer en

skolsekreterare

från 1.10.2007.

Arbetstiden är 80 % (29 tim/vecka).

Närmare information ger rektor Krister Norrgrann, tel. 531360, 0457-3312633 eller e-post: krister.norrgrann@mariehamn.ax

Skriftlig ansökan inlämnas **senast den 10.9.2007** till: Ytternäs skola, V. Ytternäsvägen, 22100 Mariehamn.

> KUNGÖRELSE

Mariehamns stad

Den 21 augusti 2007 utgavs i Ålands författningssamling:

Landskapslag om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om **pension för arbetstagare** (ÅFS 2007:29)

Landskapslag om ändring av LL om **Posten på Åland** (ÅFS 2007/30)

Landskapslag om ändring av LL om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om **statens pensioner** (ÅFS 2007/31)

Landskapslag om upphävande av LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om **arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden och för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare** (ÅFS 2007:32)

Landskapslag om upphävande av LL om **utbetalning av pensioner** i landskapet Åland (ÅFS 2007:33)

Landskapslag om ändring av LL om **landskapet Ålands pensionsfond** (ÅFS 2007/34)

Landskapslag om ändring av **grundskolelagen** för landskapet Åland (ÅFS 2007/35)

Landskapsregeringen

Isac Boman
Epost: sport@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

” Det märks på plan att han vet vad som ska göras.

FINLANDS ASSISTERANDE FÖRBUNDSKAPTEN JYRKI HELISKOSKI OM DANIEL SJÖLUND EFTER ÅLÄNNINGENS INHOPP I EM-KVALET.

Kalldusch sänkte Finström

IFFK 0
VG-62 1

FOTBOLL. Redan efter 2 minuters spel fastställde IFFK slutresultatet mellan VG-62 och IFFK i Markusböle. Finström skapade mängder av lägen men det var inte bara inte för hemmalaget.

Matchfakta

Mål: 3' IFFK Sarparanta
Laget: Lundberg, Rikama-Lindholm-Signell-Polviander, Welin (75' Jamal Shafie)-Carlsson-Ekhalie-Sundström, Lundberg-Lyyski (45' Tony Jansson)

Varningar IFFK: Tommy Lundberg, Johan Carlsson

Publik: 140 betalande i Markusböle

Markus Lindholm

Joakim Signell

– Jag tycker inte vi gör någon dålig match. Visst bättre matcher har man väl gjort, men jag tycker vi skapade mycket och tidvis spelade hyfsat, säger högerbacken **Jens Polviander**.

Den mycket stabila mittbacksdunen **Markus Lindholm** och **Joakim Signell** bjöd på en enda miss matchen igenom när en långboll rann igenom och ett friläge serverades i fötterna på IFFK Sarparanta som rundade **Tommy Lundberg** i målet och spräckte hemmalagets nolla.

– Jag trodde faktiskt vi skulle få med oss tre poäng. Det skulle ha underlättat med tanke på att vi har tre raka bortan, fortsätter Polviander vars Finström ligger just ovanför strecket.

FOTBOLL	
Division II	
IFFK-VG-62	0-1
P-lirot-Masku	1-1
SalPa-KaaPo	2-0
LoPa-EIF	2-0
PoPa	17 10 7 0 36-13 37
GrIFK	17 12 0 5 41-22 36
SalPa	18 10 3 5 34-16 33
KOO-VEE	18 10 3 5 25-23 33
KaaPo	18 10 1 7 41-17 31
EIF	18 8 2 8 28-29 26
FC Espoo	18 7 4 7 26-28 25
VG-62	17 7 3 7 20-24 24
P-lirot	18 6 5 7 23-23 23
LoPa	18 6 2 10 21-36 20
IFFK	17 4 5 8 20-28 17
MuSa	18 4 5 9 18-29 17
Masku	18 3 5 10 17-31 14
SoVo	18 3 3 12 13-44 12

Tungt. Lagkaptenen Mikael Sundström fick se sitt Finström skapa mängder av lägen som man inte lyckades omsätta i målfabrikation.

Spännande höst

Gästerna från Nådendal var alldeles tillfreds efter ledningsmålet och flyttade ner vasse **Miikka Ilo** från anfall till att stärka mittfältet. Ilo spelar till vardags i Inter i ligan men matchades i farmarlaget VG-62 i samband med landslagsuppehållet.

Finström skapade mängder med chanser. **Peter Lundberg** hade en handfull bra lägen som han normalt förvaltar med större framgång. Även **Amos Ekhalie** var nära flera gånger, men det var inte Finströms dag. Jens Polviander gick upp i anfall i slutminuterna och hade ett vänster-

skott i straffområdet i den fjärde tilläggsminuten som blev det desperata hemmalagets sista chans.

– Det var inte meningen att det ska gå dit. Irriterande är det i alla fall. Det blir nog en spännande höst, konstaterar Polviander.

Ett flertal spelare lämnar

nu IFFK när skolorna vilket skalar av truppen en aning. På söndag möter man Ekenäs IF på bortaplan.

ISAC BOMAN
isac.boman@nyan.ax
tfn 528 478

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax

Holmén är redo

FRIIDROTT. Janne Holmén kommer natten till lördag att springa maraton i friidrotts-VM i Osaka.

På grund av det geografiska avståndet har Holmén

varit svår att nå, men pappa **Runé Holmen** försäkrar att allt är under kontroll i solnedgångens land.

– Allt har gått enligt planerna, säger han.

Banan är platt och lär inte ställa till med några obehag-

liga överraskningar för den åländske löparen. Värmen blir den tuffaste motståndaren. Väderprognosen ligger på 33 grader när löparna går i mål.

– Det blir varmt men håller man huvudet kallt så går

det nog bra. Han är i mycket bra form och han har aldrig kroknat av värme, det har inte varit någon nackdel tidigare, fortsätter Rune Holmén.

I hemma-VM i Helsingfors för två år sedan tvingades

Janne Holmén att bryta loppet på grund av magproblem, vilket säkert sporrar till revansch för ålänningen. Nattens lopp sänds på bland annat SVT.

ISAC BOMAN
isac.boman@nyan.ax

Sandvik tog silver

KRATFSPORT. EM i bänkpress pågår som bäst i Danmark. ÅKK-lyftaren **Marcela Sandvik** bärgade i går ett silver i 56-kilosklassen med ett lyft på 102,5 kilo. Sandvik är bosatt på Åland men tävlar i EM för Tjeckien. Guldet togs av Nagypal från Ungern som mäktade med att tvinga upp 117,5 kilo på ställningen. I dag sätter sig **Ove Lehto** under skivstången för att försvara sitt guld i herrarnas +125-kilosklass. (ib)

Snabbt match -SM för Salmén

GOLF. I dag delas totalt 250.000 kronor ut i prispengar i match-SM på Teliatouren i Örebro. ÅGK:s **Anna-Karin Salmén** fick dock åka hem lottlös redan efter en dags spel. Åländskan förlorade med ett slags marginal mot **Eva Bjärvall** från Hässelgården i den allra första omgången.

Redan nästa torsdag får Salmén chans till revansch då hela 300.000 kronor står på spel i Rejmes Ladies Open spelat på Bråvidens golfbana utanför Norrköping. (ib)

Sportens kom ihåg

IFK-ishockey: B-pojkarnas träning börjar på tisdag 28/8 kl.17. Is från klockan 18. Föräldramöte klockan 18. Alla upp.

ISHOCKEY

Luleå-Brynäs 2-2

(1-1, 0-1, 1-0)
Period 1: 1-0 (16.13) Per Nagander-Savilahti (Johan Harju, Anders Burström), spel 5 mot 4, 1-1 (18.05) Daniel Hermansson (Alexander Sundström).
Period 2: 1-2 (23.29) Tommy Sjodin (Björn Danielsson, Mikael Lind).
Period 3: 2-2 (41.40) Anders Burström (Jesse Niinimäki, Jan Sandström) spel 5 mot 4. Förlängning, bonuspoäng: 1-0 Anders Bjurström.

Matchens lirare: Anderas Dackell, Brynäs. Mattias Modig, Luleå.

Skott: 26-33.
Utvisningar: Luleå 9 x 2 min. Brynäs 7 x 2 min.

Domare: Alexi Rantala.
Publik: 583 personer i Islandia.

Sluttabel
Jokerit 2 0 2 0* 3-3 4
Luleå 2 0 2 0* 4-4 3
Brynäs 2 0 2 0* 3-3 2
*) bonuspoäng i förlängningen/straffar

ÅLAND

inline

MARATHON &
1/2 MARATHON

Nya Åland
★★★★

Nyankortet
2007

VIKING LINE

ÅLAND

KANTARELLEN

Park
ÅLANDIA HOTELL

Nu är det dags att börja träna!

LÖRDAG 8 SEPTEMBER

Anmälan/info
Johanna Kallio
johanna.kallio@hotmail.com
tel +358 40 595 1995
Sista anmälningsdag
31.8.2007

Ledningen lovordar "Daja"

FOTBOLL. Det har haglat beröm över Djurgårdens Daniel "Daja" Sjölund efter hans inlägg i 2-1-segern mot Kazakstan i EM-kvalet.

Roy Hodgson vägrar att ge telefonintervjuer, men till Hufvudstadsbladet förklarade han sitt taktiska drag att byta in Sjölund istället för Roman Eremenko till andra halvlek i onsdagens EM-kval mot Kazakstan.

– Jag kände att vi behövde få in Teemu Tainio i mitten och Sjölund ut på kanten, sa Hodgson.

Riktigt bra

Nya Åland fick tag i Finlands assisterande förbundskapten Jyrki Heliskoski som var nästintill lyrisk över "Dajas" insats.

– Han spelade riktigt bra, på den senaste tiden har han gått till att bli en viktig spelare i Djurgården där han fått mycket speltid och det märks. Han är i bra skick, har bra speluppfattning och det märks på plan att han vet vad som ska göras.

Heliskoski var nöjd med Dajas hörnor som skapade kalabalik.

– Han slog bra hörnor, nästan alla han lade i går (läs: onsdag) var farliga.

Otur

Jyrki Heliskoski tillägger att han alltid trott på Daja men att han delvis haft otur på sin väg.

Nöjd med Daja. Assisterande förbundskaptenen Jyrki Heliskoski hade bara gott att säga om Daniel "Daja" Sjölund efter mötet med Kazakstan. Foto: FINLANDS FOTBOLLFÖRBUND

– Fast han var yngre än spelade ungdoms-VM i Argentina tyckte jag att han var

i samma klass, men skador har kanske gett Forssell ett litet försprång.

Efter Sjölundts yviga inlägg verkar dörren nu ligga öppnare än någonsin för ett genombrott i landslaget.

– Han är en trevlig typ och passar bra in i laget. Det är roligt att få ge en sån här intervju när det bara finns bra saker att säga, fortsätter Heliskoski.

"Det kändes bra"

Sjölund fick tillsammans med Teemu Tainio bäst betyg i laget av Hufvudstadsbladet där han beskrivs som "en injektion". Själv var Daja mest glad över speltiden. – Det var kul att hoppa in såpass tidigt, tidigare har man mest fått spela bara de sista minuterna. Jag fick mycket boll och det kändes bra, så jag försämrade knappast mina chanser, konstaterar han.

Finland spelar nästa EM-kvalmatch borta mot Serbien den 8 september.

Just nu ligger man på en andra plats i gruppen och drömmen om EM i Österrike och Schweiz är i allra högsta grad vid liv, i synnerhet eftersom Portugal tappade poäng mot Armenien. Polen leder gruppen på 19 poäng före Finlands 17. Bakom ligger Portugal och Serbien på 15 pinnar med en match mindre spelad.

ISAC BOMAN
isac.boman@nyan.ax

Mats Boman i FM

FRIDROTT. I dag flyger den åländske sprintern Mats Boman och hans tränare Frank Ottosen till Karleby. I Österbotten väntar FM för 22-åringar där Boman ställer upp på bägge sprintdistanserna.

– Formen känns helt okej. Jag har dragits med en förkylning men jag hoppas det inte påverkat så mycket, säger Boman som siktar på en bra avslutning på säsongen.

200 meter, där han tidigare i år måttat med 22,26 i starkt

motvind, ser han mest fram emot.

– Det är himla kul att få vara med där. Det är den sista stora tävlingen för säsongen så det skulle vara kul om allting får klicka en gång i alla fall. Det skulle vara kul med lite medvind och draghjälp, fortsätter Boman som har målet klart för sig.

– Det skulle vara kul att komma till final. Sen beror det på vem som har en bra och en dålig dag, men det ska inte alls vara omöjligt att komma dit, tror Boman vars säsongsbästa på pappret räcker till final i konkurrensen. (ib)

Vit Vecka vann Gastarnas Pokal

SEGLING. Vit Vecka, med Janne Helén vid rodet och Mathias Dahlman som gast, vann i onsdags kväll Åländska segelsällskapets tävling "Gastarnas Pokal". Formatet på tävlingen går ut på att de ordinarie gastarna sätter sig till rors medan de vanliga rosmännen istället sköter gästjobbet.

Casinopaf, med Johan Nyström vid rodet och gästen Daniel Mattsson, kom tvåa efter Vit Vecka, som med bravur behärskade de omväxlande vindarna. Gastarnas Pokal var samtidigt onsdagssegling nummer 14 i ordningen. Henrik Lundberg och Christian Johansson med Röd Granit ligger i topp när fem onsdagsseglingar återstår. (ib)

Sport på gång

LÖRDAG

Friidrott
Wiklöf Holding Arena:
Ålandsbanken Games startar 13.30. Crazy Games 9.30. Tävlingarna fortsätter söndag från 9.30.

Folktrace
Tävling i Vessingsboda 11.00.

Fotboll
Sportkila: Sund –PIPS. 17.00
Ytternas sportfält: Östernäs–Rasbo IK. 15.00

SÖNDAG

Golf
Eckerö golf: Sportcenter Open scramble. 11.00
Kasteholm: "Soptunnan" på Kungsbanan. Slagtävling A+B klass. 12.00

★★★ **KALMERS** ★★★

PASSA PÅ!

Beställ din

FÖRE 15/9 -07!

Vi ger dig en rejäl belöning!

KOM IN OCH LÅT OSS BERÄTTA MER!

VIKINGAGRÄND MÅN-FRE 8-17 LÖRD 9-13
TEL 12 012 WWW.KALMERS.AX

Lunttikirja

– en handbok i finsk grammatik

Behandlar grammatiken i grundskolan och gymnasiet. Lättbegriplig, illustrerad

Försäljning:
Välförsedda bokhandlar www.studiolindberg.fi

EN SUCCÉ!

www.sundqvists.com

Gör något roligt i höst!

Oktoberfest i Bremen

– *Upplev stämningen och njut av folkfesten!*

Avresa: 23/10, 5 dgr
Pris: EUR 572

Klassiska Italien

– *Förläng sommaren och besök Venedig, San Marino och Liechtenstein!*

Avresa: 1/10, 11 dgr
Pris: EUR 1 465

Val di Sole

– *Upplev mäktiga berg, vandra i Dolomiterna!*

Avresa: 21/9, 10 dgr
Pris: EUR 780

Följ med oss ut i Europa.
Ring 22 570

När borta är som bäst! Bussplan, tfn 22570

Söker du på rätt plats?

Arbeten och arbetstagare hittar du hos VMP-Group. Vi finns på Ålandsvägen 32 D, 22100 Mariehamn, tel. (018) 22 480, 0400 225 480 eller www.vmp-group.com

personaluthyrning • rekrytering • arbetsgivararrangemang
www.vmp-group.com

VI HAR ÖPPET NÄR DU ÄR LEDIG
vardagar 10.00-19.00, lördagar och söndagar 11.00-16.00

TILLFÄLLET

Nöje

Redaktör: Malin Lundberg

Nytt NyGammalt avsnitt på gång

■ Innan lokaltidningarna alls börjat tv-sända är redan NyGammalt på gång med sitt andra avsnitt. Nya Åland kunde i går berätta om filmklippet "NyGammalt" som signaturen TLG har lagt upp på www.youtube.com. Filmklippet gör parodi på åländsk lokaltv och under de få dagar som klippet legat ute på youtube har över 600 personer varit in och tittat på det. Nu har TLG meddelat att ett andra avsnitt i lokaltv-serien är på gång.

– Jag har redan börjat på ett nytt avsnitt av NyGammalt, men jag vet inte när det kommer ut än. Men jag lär väl posta det på Xit igen om inte annat, säger TLG. (ml)

SKUNK åker till Helsingfors

■ Föreningen SKUNK har bokat några platser på föreningsfestivalen som äger rum i Helsingfors den 7-9 september. På programmet finns bland annat punkterna "pröva på medeltids-lajv", teater, föredrag med **Mark Levegood**, pärlsmyckesworkshop, rockkonsert och olika föreningar som berättar om sin verksamhet.

– På plats finns även vänner från olika BUS-arrangemang, skriver SKUNK på sin hemsida.

Den som är intresserad av att följa med till Helsingfors bör snarast anmäla sig till verksamhetsledare **Mia Hanström**. Festivalen är gratis. (ml)

Zandra ny boss på XIT

■ Eftersom Xits nuvarande chefredaktör **Anna Karlsson** skall lämna nöjestidningen för att bli ansvarig för Tidningen Ålands tv-satsning har en ny chefredaktör anställts. Det blir **Zandra Lundberg** som inte helt oväntat tar över posten. Zandra är redan känd för Xits läsare eftersom hon länge har skrivit reportage i tidningen och bloggat på Xits hemsida. (ml)

Laddade för mustasch-VM

■ Nu laddar svenskarna inför VM – i skägg och mustasch.

Fyra män med hår på överläppen har utsetts av Svenska Mustaschklubben för att representera svenskarna i den del av tävlingen där enbart mustaschen står i fokus.

VM går av stapeln i Brighton, England, den första september. (FNB)

Fred säger:

Författaren **Jan Guillou** rasar i pressen efter att en manlig säkerhetsvakt på en norsk flygplats tagit honom "på snorren". Enligt källor på flygplatsen är dock den verkliga orsaken till Guillous raseri det som vakten sade till sina kollegor efter tumultet: "Det kändes precis som en penis, fast mindre".

Anders Sims

Spelar just nu: Frida Hyvönen "Until death comes" (cd)
– Sång och piano i ett underbart samspel. Dessutom ett super-

snyggt omslag. **För övrigt...** ser jag i höst fram emot Roy Anderssons nya film och Bob Hanssons roman-debut.

Camillas klan är sextonde bäst i världen

Camilla Wikstrand leder en klan. När man skriver så låter det kanske som att den här artikeln kommer att handla om religiösa sekter men så är inte fallet. Camillas klan är en spelklan, en grupp vars största hobby är att spela Quake.

– Min klan har funnits i två år. Före jag skapade den var jag med i en italiensk klan. Där var det väldigt strikta regler för träning och tävling, allt gick bara ut på att klanen skulle bli bäst. Jag kände att jag ville spela för att det var roligt, inte bara för att bli bäst, därför bestämde jag mig för att skapa en egen klan.

Det berättar Camilla Wikstrand i Hammarland som numera leder klanen an. Veldig framgångsrikt dessutom, av hundratals klaner som spelar ligger hennes klan på sextonde plats i rankingen.

– Vi har legat på nionde plats tidigare men sedan har vi förlorat några matcher och halkat ner i listan. I september möter vi en tysk klan, vinner vi då klättrar vi ett steg igen.

Anx har i ungefär ett år lyckats hålla sin plats bland de 18 bästa klanerna på listan.

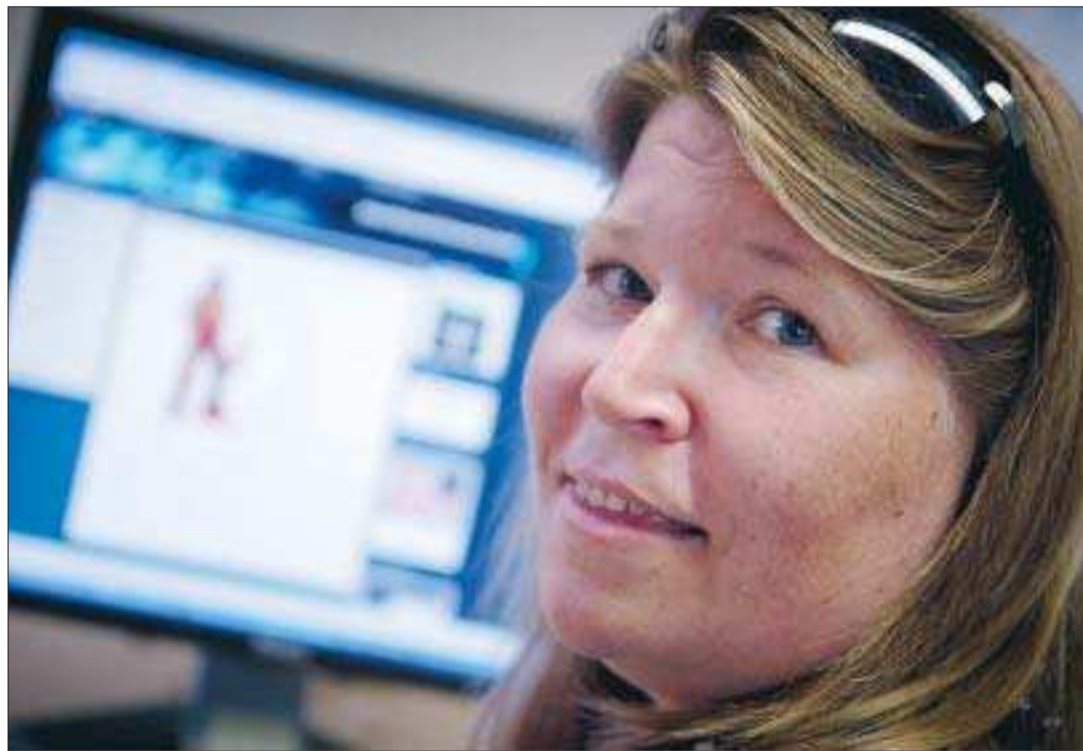
– Man kan nog säga att vi är bra, säger Camilla.

Lägger upp taktik

Spelet som Camilla och hennes klanmedlemmar spelar heter Quake III Arena. För att kunna spela måste man ha programvaran installerad på sin dator, sedan kopplar man upp sig på nätet och spelar antingen ensam eller i lag.

När man spelar ensam gäller det att så fort som möjligt komma upp till 50 poäng. När man spelar i lag skall man ta sig igenom tre olika banor på under 15 minuter per bana. Sedan räknar man ihop de sammanlagda poängen och det lag som fått högst poäng vinner matchen.

– Snabbhet och taktik är viktigt. När man spelar i lag är det fyra personer i ens egen

Klanledare. Camilla Wikstrand har byggt upp en spelsajt på adressen www.anx.clan.pro. Sajten byggde hon för att medlemmarna i hennes egen spel-klan skall kunna kontakta varandra samt för att andra klaner skall kunna boka in matcher mot hennes klan. Foto: JONAS EDSVIK

klan som möter fyra personer i en annan klan. När vi spelar mot andra lag som finns på rankinglistan kan vi klättra om vi vinner. Spelar vi mot sämre lag som inte finns på rankingen spelar det ingen roll om vi vinner, då stannar vi ändå kvar på samma plats på listan, berättar Camilla.

För att lägga upp taktik inför matcher träffas anx på sin spelsajt varje onsdag för att träna.

– Då är sidan låst och inga andra klaner kan gå in på den. Så gör vi för att kunna lägga upp taktik i hemlighet.

Prövotid

Just nu består anx av 12 riktiga medlemmar, så kallade full members.

– Sedan har vi tre "tryouts". Det är tre personer som håller på att gå igenom en en månad lång prövotid förrän de kanske får bli full members. Ingen får bli medlem direkt utan först vill jag se hur duktiga de är, de får genomgå ett test. Man vill ju att alla som

blir medlemmar i klanen skall vara duktiga så att vi har chans att klättra på rankingen, säger Camilla.

Anx har också tre hedersmedlemmar. Det är medlemmar som tidigare varit full members, men som numera inte är så aktiva.

Camilla berättar vidare att det slutgiltiga målet för en klan är att bli etta på rankinglistan. Håller man sedan första platsen i ett par års tid får man åka till QuakeCon, ett evenemang som hålls i USA.

– Där spelar världens bästa klaner mot varandra och prispengarna man kan vinna är 50 000 dollar. Men det är långt dit, och före man kommer till QuakeCon spelar man inte om några pengar.

Nya vänner

I dag lägger Camilla inte ner lika mycket tid på spelet som hon gjorde förut.

– Men jag kollar hemsidan varje dag, jag uppdaterar den när det behövs. Och jag spelar två till tre gånger per vecka.

Vad är det då som är så roligt med det här spelet?

– Man får många nya vänner. Har man en gång börjat boka in matcher så börjar man lära känna dem man spelar med. Man chattar med andra, om man vill kan man gå in på sidan enbart för att chatta och titta på när andra spelar. Särskilt de olika klanledarna lär man känna eftersom de inte byts ut så ofta.

Men ni träffas bara över internet?

– Hittills har vi bara träffats på nätet men i september är det faktiskt fyra medlemmar som skall träffas på Irland, hemma hos en av dem. Själva skall jag inte med.

Slutligen är det värt att nämna att Camilla är den enda kvinnliga medlemmen i klanen. Över huvud taget är det väldigt få tjejer som spelar.

– Och vi har ingen annan ålänning i vår klan heller, avslutar Camilla.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Fakta/Quake

■ Quake är ett FPS-spel utvecklat av id Software och släppt 31 maj 1996. Det introducerade flera stora framsteg i 3D-spelgenren och rivstartade revolutionen för fristående 3D-grafikkort.

■ Större delen av programmeringsarbetet med Quake-motorn gjordes av **John Carmack**. **Michael Abrash**, en specialist på prestandaoptimering av program, togs in för att göra programvarurenderingen mer gångbar med avseende på snabbhet. Bakgrundsmusiken till spelet skapades av **Trent Reznor**.

■ Spelets miljö liknar den i Doom-serien, med en ensam mänsklig soldat som bekämpar odöda och demoniska varelser i en science fiction-miljö där klassiska skjutvapen som hagelgevär och granatkastare blandas med mer futuristisk utrustning.

■ Quake och dess tre fristående uppföljare, Quake II, Quake III Arena och Quake 4 har totalt sålts i mer än fyra miljoner exemplar.

■ Quake III Arena (Q3A) är det tredje spelet i Quake-serien. Till skillnad från sina föregångare är det fokuserat på multiplayer, och är främst menat att spelas online eller i nätverk. Istället för ett mer traditionellt upplägg med banor och story består singleplayer-delen av en turnering mot datorstyrda motståndare (så kallade "botar").

Källa: Wikipedia

Klanen anx har också en egen spelserver. Camilla sköter servern tillsammans med en klanmedlem från Irland och en från Tyskland.

Lika som här

Skådespelaren Clive Owen

Barnläkaren Christian Johansson

Komikern Jan Rippe

Styrelseordföranden Jarl Danielsson

Tidningen Ålands reklamutskick 2007

Nya Ålands reklamutskick 2002

Malin Lundberg

Lyssnar på just nu: Låtarna I shall not walk alone med The blind boys of Alabama och He ain't heavy, he's my brother med The Hollies. Man skulle kunna

tro att jag lider av depression men så är inte fallet. **För övrigt...** är det tråkigt att alla sommarvikarier slutar nu. Hoppas ni kommer tillbaka igen nästa år.

Veckans gäst: Patrik Dahlblom

Lyssnar på just nu: The Legendary Joe Meek. En utmärkt lågbudgetsamling med sånt som Englands svar på Phil Spector åstadkom innan han tog livet av sin hyresvärdinna och begick självmord. Den mest hypade låten just nu är Cryin'

Shames minihit Please Stay. **För övrigt...** Otto Premingers film Analys Av Ett Mord är världens bästa rättegångsdrama. James Stewart, Lee Remick, George C Scott – alla borde ha fått Oscars 1959.

Nytt på dvd

Den här veckan hittar vi två komedier, ett drama och en thriller bland dvd-nyheterna.

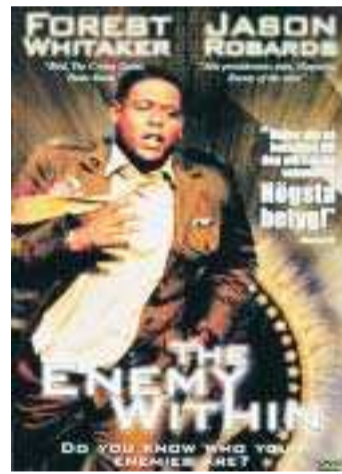
Gillar du parodier som Scary Movie är kanske Epic Movie något för dig. Annars verkar Sherrybaby vara ett säkert val, i alla fall om man tror recensenterna.

årsliv hon en gång lämnade utanför fängelsemurarna.

– Tuffa bilder, säker scenografi, samspelet mellan Maggie Gyllenhaal och Brad William Henke (brodern Bobby, otroligt bra) är filmens höjdpunkt, skriver DN:s recensent Johan Croneman om filmen och ger den en trea i betyg.

– Se upp för dårarna har flera fördelar, dit hör ett tydligt driv, en glad och öppenhetentusiasm och en berättarmässig superenergi. Här finns kanske inga smärtpunkter att tala om, men däremot flera nyanserade och väl gestaltade far-dotter-uppgörelser.

proffs med sinne för humor borde ha fått bearbeta manuskriptet. Filmmakarna tror att det är tillräckligt "kul" när en grabb dricker avloppsvatten från Willy Wonkas chokladflod. Två nakna kvinnor och en hel del våld räckte till för en trettonårs åldersgräns i Finland. Synd, för den mest entusiastiska publiken torde finnas i den åldersgruppen, skriver han.

Sherrybaby

Drama

Efter tre års fängelse om drogrelaterade brott stiger Sherry Swanson (Maggie Gyllenhaal) ut i världen med nya ögon. Som 16-åring födde hon ett barn, Alexis, som växt upp och lever tillsammans med Sherrys bror Bobby och hans hustru Lynette.

Nu vill Sherry ta del av sin dotters liv igen. Men den 22-åriga mamman vandrar på ostadig mark – minsta felsteg hotar att radera den sköra tillvaron för den Sherry vars mentalitet stagnerat i det ton-

Se upp för Dårarna

Komedi

Två tjejer i 20-årsåldern. Så lika, så olika. Elin, dotter till en självupptagen kriminalprofessor, och Yasmin vars pappa är en turkisk hjärtskirurg som får nöja sig med att köra tunnelbana i Stockholm, träffas när de söker till Polishögskolan. Tuffa intagningsprov, röriga kärleksrelationer och känsliga familjeförhållanden sätter deras vänskap på prov i väntan på intagningsresultatet.

Även den här filmen fick en trea i DN, den här gången av recensenten Helena Lindblad. Hon skriver:

Epic Movie

Komedi

Fyra föräldralösa ungdomar hälsar på i en chokladfabrik där de finner en förtrollad garderob som transporterar dem till landet Gnarnia. Där möter de en underlig piratkaptan och trollkarlslever och ansluter sig till dem och ett vist men pilskt lejon för att bekämpa den elaka vita skatan av Gnarnia. Parodierar filmer som till exempel Pirates of the Caribbean och Borat.

Nyans recensent Patrik Dahlblom var inte imponerad och gav filmen en tvåa.

– Det är så smaklöst som genren kräver, men något

The Enemy Within

Thriller/Skräck

En hög officer i den amerikanska armén, Casey (Forest Whitaker), misstänker att det värsta håller på att hända. Vissa av hans mäktiga kollegor är trötta på USA:s pacifistiske president och planerar därför en statskupp för att föra en helt ny "utrikespolitik". Klockan tickar och Casey har knappt sju dygn på sig att förhindra en total katastrof.

Källa: www.ginza.se, www.buylando.se

Krönika / Alex Westström

Eh... Hejdå.

Att tillfälligt avsluta ett umgänge med någon har alltid varit något jag funnit aningen svår bemästrat. Nu tycker ni säkert att den mening låter en gnutta konstig och några gnuttar oförståelig. Må så vara, det är svårt att inleda en text.

Om jag umgås med någon annan uppstår alltid komplikationer. Dessa komplikationer uppstår alltid vid det jag kallar för "dags-att-gå-hem-frasen" (om det inte förstås är en av era närmaste vänner, som ni enkelt kan ge avsked åt genom att borra knogen in i dennes deltoimuskul och mumla grötigt någon vokal).

När ni nu står där med till exempel en avlägsen släkting, din kompis föräldrar eller någon ni just lärt känna, och ni ska säga hejdå, måste ni på loppet av några sekunder avgöra vilken sorts avskedsritual ni ska göra, och därefter förmedla era intentioner till vederbörande. Annars kan en pinsam situation uppstå, då ena sträcker sig fram för att krama och motparten drar fram näven för att skaka till sig ett hejdå.

"Handskakaren" klappar lite skämtsamt "kramaren" på magen i hopp om att rädda varandra från sömnlösa nätter och framtida sociala problem. Tyvärr, skadan är skedd och båda går skamsat iväg med svanskotan där den brukar vara (om än något längre ner).

Så här brukar en helt vanlig avslutning på umgänge vara för mig:

Vi har lekt färdigt och ska bege oss hem, men innan vi kan skiljas åt uppstår denna, i denna skrift, mycket omtalade situation. Innan avskedsritualen tar vid ställer jag mig följande frågor:

1. Hur länge sedan var det vi senast möttes?
2. Vilket kön är det?
3. Hurdan personlighet har hon/han?
4. Hur luktar jag själv (rekommenderar att man har en lukt som kan benämnas som doft. Stank/odör bör undvikas)

När det väl är gjort kan jag bara böna och be att lekkompisen gått igenom samma analyshevet som mig (rätt ska vara rätt). För att vara helt ärlig pallar jag oftast inte pressen och går tyst och raskt iväg med blicken fixerad på asfalten.

Att säga hejdå till lärare är svårt.

Missförstå inte, jag funderar aldrig på att krama lärare. Aldrig. Men att säga hejdå till dem när lektionen är slut, där klämmer den tränga skon. Bildkonsttimmarna är där

det märks tydligast. När läraren säger sitt småfryntliga hejdå, uppstår en tystnad. Jag sitter alltid och väntar på att någon i gruppen ska inleda vår gemensamma avskedsfanfar bestående av ett endaste litet ord.

– Hee...

Där stannar jag. Ingen säger något. Vid det här skedet undrar jag om jag borde gå och viska hejdå åt

läraren när alla gått och inte kan höra, eller ska jag säga hejdå i förbifarten när ingen annan hör? Jag satsar på det senare. Hasard på sitt yttersta. Jag lider vid dessa tillfällen. Man borde få spöstraff för att inte säga hejdå till lärare, tuktas med rottingkåpp! Ja, det borde man.

Det är ju ändå väldigt oartigt att inte säga något tillbaka när någon gjort sig besväret att hälsa dig farväl. Inte nog med att det är oartigt, det är socialt rubbat att inte säga hejdå om någon annan gör det. Kanske är det socialt rubbat att jag tänker såhär.

FRÅGELÅDAN

Elin Sundblom, 19 år från Mariehamn, är veckans gäst i Frågelådan. Elin har jobbat som kallsköna på Indigo men på fredag börjar hon sitt nya jobb som personlig kock. Och det är inte på Åland, utan i Budapest.

Vad pratar du med dina krukväxter om?

– Men de dör bara, vi hinner aldrig prata. Jag kan inte ta hand om krukväxter.

Vad ska du göra efter det här?

– Jag ska på bilteori, andra skedet. Det är första gången och jag gissar på att det blir jättetråkigt. Men vem vet.

Föreställ dig själv om tio år, vad ser du?

– Familj, vovve, Opel, villa.

Hur vill du bli förförd?

– Med överraskningar, mat och kramar.

Vad längtar du efter just nu?

– Att det blir kväll och att klockan blir halvtio. Då kommer min pojkvän Ronny hem.

Dagens ord.

– Stress!

Du är ett djur, vilket?

– Katt. Jag tycker om när folk killar mig. Det är riktigt skönt. Och så är katter väldigt söta.

Tror du på Gud?

– Hmm nej.. Det gör jag nog inte, men jag tror att vi föds på nytt i alla fall. Eller nä, inte det heller egentligen.

Vilket är ditt favoritämne i skolan?

?

– Jag går inte i skola längre, men det var nog bildkonst och hemkunskap.

Vad är viktigast i ditt liv just nu?

– Karriären och familjen. Vännerna är också viktiga.

Vad är utmärkande hos en bra vän?

– Vännerna ska kunna lyssna och förstå. Få mig på bra humor när jag är ledsen och så ska den ta hand om mig på krogen när det behövs.

Sött, salt eller surt?

– Inte sött. Choklad är bäst av allt!

Beskriv din favoritbakelse.

– Den är god såklart, färggrann och stor.

Vad är inne/ute?

– Inne-mattor, ute-träd. Nej inte vet jag, jag bryr mig inte om vad som är populärt.

Vilket är ditt favoritplagg?

– Morgonrocken och alla mina jeans kommer på första plats!

Vilken låt sjöng du senast i duschen?

– Markoolio-Ingen sommar utan reggae. Jaa, det är ju sant faktiskt! Reggae är bra musik.

PERNILLA BERGMAN
Foto: JONAS EDSVIK

Elvis Presley

21⁹⁰ € DVD

Beck

Den svaga länken

19⁹⁰ € CD

Se upp för dårarna

21⁹⁰ € DVD

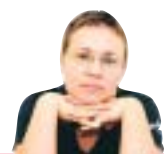
Metro
Records

Magasin, Torgg.6, tel. 12 154 Öppet: mån-fr 9-17, lör 10-14

” Min egen undersökning visar att 99 procent av de svenska kvinnorna vill ha en man som vill ha en normal kvinna.
MALIN WOLLIN I AFTONBLADET

ledare

Nina Fellman
Epost: nina.fellman@nyan.ax
Telefon: 528 441

Mitt i allt Nina Fellman

Sommartoppen i listform

Listor är bra. Egna listor som andra tycker är intressanta att läsa. Det finns hela böcker fulla med listor. Man kan lista världens bästa hårdrocksgitararsolon, världens snyggaste hattar genom tiderna, snyggaste prinsessorna av adligt blod och guvetalt.

Jag vill också gör en lista: Ninas sommarens sju bästa-lista, utan inbördes ordning.

1. Blåbär. När jag var liten var blåbärs-plockning det värsta. Stickigt, myggigt och mördande tråkigt. I år har jag hukat bland blåbärsrisen, i extas över de stora, många bären, skogens dofter och ljud, ensamheten. Kommande bok: Blåbärsplockandets filosofi.

2. Gårdsharen. Ute på stugan fanns i våras en harunge. Den skiftade färg, växte, blev snabbare, men förblev nyfiken och orädd. Att stå två meter från ett vilt djur och titta varann i ögonen är stort. Kommande bok: I en hares huvud.

3. Lego. Regniga dagar, soliga dagar, vanliga standardmulna dagar. Två stora lådor med legobitar har gjort sommarens tråkiga stunder konstruktiva. Det hände till och med att hela familjen tillbringade en kväll med gemensamt byggande: Hur gulligt är det? Kommande bok: Så bygger du drömhuset – i lego.

4. Kantareller. När svärmor och svärfar går ut i svampskogen är det bara att ta fram stekpannan. I år har vi välsignats i övermått. Regnet har sina fördelar. Kommande bok: 101 sätt att tillreda kantareller.

5. Kattungar. Inte var det meningen, men vår nya kisse var för snabb. Innan vi ens trodde det var möjligt började hon bli rund om magen. I slutet av juli kom fyra bedårande små kattungar efter en odramatiskt förlösning inför storpublik. Två vackert gråstrimmiga, en helgrå, och en grå med vit teckning på magen. Intresserad? Kontakta undertecknad. Gullighet garanteras. Kommande lärd avhandling: Den positiva effekten av små gulliga kattungar på buttra tonårspojkar.

6. Chockeffekt. Vattnet har inte varit varmt i sommar. Vid Norrhavet rentav iskallt. Ändå, efter en 10 kilometers springtur (hände några gånger) måste man tvätta sig, även om det står tolv grader på termometern. Bästa sättet är att tvätta in sig ordentligt så att det inte finns någon återvändo. Fantastisk känsla, helt extrem, när man sitter på berget med en kopp kaffe efteråt. Kommande bok: Njutning genom lidande.

7. Att få vara tyst. Alltid det bästa att få dagar utan förväntningar, ensam på klipporna. Varför är det så många människor som är bra på att prata som vill vara tysta på semestern? Kommande bok: Konsten att tiga på ett snällt sätt.

Oops. Nu har jag ju avslöjat alla mina goda idéer. Mellan er och mig, jag struntar i att skriva böckerna. Nu kommer ju ändå grabbarna på Gamlan att göra det först. Typ.

Ingen fara för mångfalden på det åländska mediafältet

En och annan har undrat över om det åländska tv-krig som nu trappat upp tidningskriget, som redan det låg på en nästan löjligt intensiv nivå, kommer att innebära att ett av tidningshusen försvinner. Det tycks rentav som om en del debattörer tar för givet att så kommer att gå.

Det tror inte jag. Så illa är det väl inte ställt på Gamlan. För fem år sedan, när förra chefredaktören för Nya Åland, Lars Rosenblad, slutade, förutspådde han att tidningarna inom en snar framtid skulle tvingas till samarbete, och att man den vägen skulle närma sig en sammanslagning. Det har inte heller hänt.

I stället har det skett en viss utjämning av resurserna i bolagen och en rent osannolik expansion av mediautbudet på Åland. Det är som om konkurrensen sporrat både tidningshusen, annonsmarknaden och mediakonsumenterna till en nivå som vore otänkbar där motsvarande konkurrens inte finns.

Ser man på det finlandssvenska medialandskapet kommer konkurrensen där sällan eller aldrig från en annan svenskspråkig tidning utan från en finskspråkig dito som utkommer på samma ort. De svenskspråkiga tidningarna närmar sig både marknaden och sina läsare ur ett minoritetsperspektiv, och styrs ofta både till format och innehåll av relationen med den finskspråkiga delen av samhället.

Det är både realistiskt och pragmatiskt, men för läsarna blir innehållet mindre angeläget ju bredare spektret är. Enkelt uttryckt; ju fler man skriver för, desto mer allmänt och mindre träffsäkert blir resultatet.

Är det alltså bara offentliga mikrokosmos som fungerar i tidningsvärlden, och Åland är mest mikro av alla? Absolut inte, men i papperstidningsmediet är kanske klockan slagen för det jämntjocka, lagomvanliga och allmänt hållna.

En genomläsning av de finlandssvenska tidningarna visar tydligt en sak; det är få av dem som vågar eller vill vara så skamlöst lokala som de åländska tidningarna. Det upprätthålls en viss nivå. Det finns en distans mellan läsarnas vardag och tidningarnas prioriteringar som till stor del saknas framför allt i Nyan.

Resonemanget kan kanske uppfattas som jäsand övermaga. Det finns förstas en annan sida av saken. De finlandssvenska tidningarna är tvingade att relatera till det stora samhället utanför minoriteten och är därmed mindre klaustrofobiska och slutna än de åländska.

Där det åländska blir navelskådande och exklusivt är det finlandssvenska med nöd-

Mot framtiden. Många tidningar betyder inte alltid mångfald. Ibland är det faktiskt bara en konkurrenssituation som gör att det hettar till tillräckligt.
Foto: JONAS EDSVIK

vändighet öppet och inklusivt. De åländska tidningarna signalerar genom sina prioriteringar att bara Åland är viktigt och i centrum av universum. Finlandssvenska tidningar lägger större vikt vid relationer och skeende bortom den egna naveln.

Blickar man västerut kan man konstatera att det även där blir i växande grad ovanligt med flera lokaltidningar på en ort. Där finns inte ens det finländska samhällets tvåspråkighet, och det är faktiskt inte till fördel för kvaliteten.

Den kamp om läsarna som för med andra kanaler (tv, nätet) sker fortfarande inte med papperstidningens bästa vapen, den engagerade, personliga närvaron, utan genom en ansträngd politisk korrekthet, ett sätt att skriva om det som folk borde vara intresserade av, snarare än det de känner för.

Ingen del av detta är ett försök att säga att Nya Åland är en perfekt tidning. All mediakritik måste först och främst riktas hemåt, och det finns gott om träffpunkter även hos oss. Icke desto mindre är det sant.

Orsaken till medialaget på Åland är att de åländska tidningarna på ett övertygande sätt är en del av den åländska vardagen. Inte ovanpå den.

Nina Fellman

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2006:
7.279 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning: Posten: vard kl 6.30-14, tfn 636 752, lörd kl 11-12, tfn 0400 229 927.
Nya Åland: vard kl 8.30-16.15, tfn 23 444.
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
tfn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Ansvarig nyhetschef:
Ulf Weman
tfn (018) 528 442
redaktion@nyan.ax
Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax
Familjeredaktör:
Maj-Len Lindholm
tfn (018) 528 449
Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportredaktör: Malin Tillström
tfn (018) 528 478
sport@nyan.ax
ANNONSAVDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax
ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef:
Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print AB,
Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
1.1.2007
Fortlöpande helår..... 164 €
halvår..... 88 €
kvartal ..... 45 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER

Publiceringsdag	Efter text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12

Target: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219
Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket. © lantmaterverket, tillstånd nr 364.

TURLISTA 27.4 - 16.9 2007

M:HAMN 2) 03.45 L → 08.00/09.10 2) → 14.35 14.45 → 20.15/21.15 → 01.25 L	ÅBO M:HAMN 04.25 → 09.30/17.00 → 23.45 14.45 → 19.15/20.15 1) → 03.35 L 01.35 L → 07.00/08.00 → 14.35
M:HAMN 23.55 → 09.55/17.00 → 04.15	H:FORS M:HAMN 04.25 → 09.30/17.00 → 23.45 14.45 → 19.15/20.15 1) → 03.35 L 01.35 L → 07.00/08.00 → 14.35

Passagerare med eller utan fordon skall vara på plats i check-in senast 30 min före avg. varefter incheck, bilj. försäljning ej kan garanteras

L = Långnäs
Bilpaket till Åbo, dagtur
2-4 pers, personbil, 38€/enkelresa
från 13,8

Torgg. 14, tel 16 711 eller 06001 74552 www.tallinksilja.fi

TALLINK Torggatan 14, tel 16 711
www.tallinksilja.fi

Sthlm - Mariehamn - Tallinn

18.00	-00.50	→ 01.00	-10.00
10.00	-05.00	← 04.50	-18.00

Check-in senast 30 min. före avg.

ÅLANDSTRAFIKEN 20.8-31.12.2007

MARIEHAMN - KAPELLSKÄR
Måndag - torsdag Fredag - söndag

MARIEHAMN	KAPELLSKÄR	MARIEHAMN	KAPELLSKÄR
08.00	09.30	07.00 1)	08.30
16.00	17.30	13.00	14.30
15.30	12.00	19.00	20.15
22.30	19.00	12.30	09.00 1)
		18.30	15.00
		00.05	20.30

1) Ej söndagar. Jultrafiken: kontakta vår bokning!
Buss Sto-Kap avgår från Cityterminalen 1h 40 min före fartygets avgång. Buss Norrtälje-Kapellskär ca 45 min före fartygets avgång. Även buss Kapellskär-Stockholm (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ankomst. Bussen går via Norrtälje.

ÅLAND-STOCKHOLM dagligen ÅLAND-FINLAND dagligen

ÅLAND	STOCKHOLM	ÅLAND	ÅBO	H:FORS
01.10 L 4)	06.30	03.30 L 5)	07.35	
04.35 M	09.40	14.25 M 2)	19.50	
10.15 M 7)	15.30	23.45 M	→ 10.00	
14.25 M 5)	18.55	14.10 M	← 08.45 5)	
14.10 M	← 07.45 2)	01.00 L	← 21.00 3)	
23.35 M	16.45	04.25 M	← 17.30 8)	
07.45 M	18.00 7)			
03.20 L	← 20.10 6)			

2) Ej 4-6.9 och 19.9 3) Ej 3-5.9 4) Ej 4-6.9 5) Ej 4-19.9 6) Ej 4-18.9
Reservation för charteravgångar, kontakta vår resebutik för info. 8) Julkryssning med annan avgångstid, kontakta vår resebutik. Jultrafiken: kontakta vår bokning!

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. (1) M:hamn 20 min. vid avg. kl 07.00 och 08.00) före ord. avg. Transfer Mariehamn (Storag. 2)-Långnäs 1 timme före avgång, även Långnäs-Mariehamn, 10 EUR/person.

M=Mariehamn L=Långnäs
Boka alltid din resa!
VIKING LINE
Storagatan 2, tel 260 11, bokn. 262 11
www.vikingline.ax

Sjövädret

nyan.ax

Turlista t.o.m. 23.9.2007

OBS! Lokala tider

	Från Eckerö	Från Grisslehamn
Dagligen	8.30 13.30 18.30	10.00 15.00 20.00

Buss: Till Stockholm från alla båtanomster. 8.30-turen via Cityterminalen. Från Stockholm (T) Tekniska högskolan 2 tim. före alla båtagångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willy's) kl. 8 och 13 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn 1 timme före båtagång. Till Mariehamn efter båtanomst.

ECKERÖ LINJEN
Bokning tel. 28 300, växel 28 000, Grisslehamn 0175-258 00.
Bokning även på www.eckerolinjen.ax

BIRKA PARADISE

Alla dagar M:hamn 10.00 → Sto 15.45

Sönd-tisd 18.00 → M:hamn 02.00
Onsd-lörd 18.00 → M:hamn 03.30

BIRKA CRUISES
Ö ESPLANADG. 7. TEL: 27027
FAX: 15118 www.birkaline.com

LADIES NIGHT I GLOBEN

Tjejkvällen för dig!

Avresa: 22.9 2 dgr
Pris: EUR 179

Några platser kvar!

SUNDOVISTS RESOR
Bussplan, tfn 22 570 info@sundqvists.com

RING SÅ KÖR VI!

DAGLIG LASTBILSTRAFIK till och från Åland. Tel. 24 111

SAMTRANS

FREDAG 24 AUGUSTI 2007

dagens ålänning

vädret

dagens rätt

"Jag for på sillfiske till Island"

Dagens ålänning Arthur Eriksson sitter i ett dike på Strandhagsvägen i Mariehamn och rensar ogräs.

Vad är det du tar bort?
- Kirskål och kvickrot. Kirskål är värst. Den sprider sig med rötterna.

Bor du här?
- Nej, jag äger ett hus som jag hyr ut. Men jag rensar på stans område.

Så du är trädgårdsintresserad?

- Jag måste ju ha blivit det. Bland annat har jag böjt en björk över ingången hemma. Det har tagit tio år. Jag tog en vajertråd och band björken hårt.

Var trädet motsträvigt?
- Det gick bra att få upp det men det var svårare neråt.

Är du född på Åland?

- 1931 i Sund. En tid var jag vid Flodins varv i Föglö. Där körde jag Flodins häst och städade upp. Sedan for jag på sillfiske till Island med Gustaf Eriksons fiskebolag.

Mångkunnig man. Arthur Eriksson har jobbat på varv, fiskebåt och som snickare. Nu rensar han ogräs och njuter av sommaren.

Det låter spännande.

- Jag minns att jag var mäs-skalle och skulle diska i saltvatten. Det blev inte rent och jag fick bannor för att de tyckte att handduken blev smutsig. Sedan har jag varit snickare också.

Du verkar vara en pigg 76-åring.

- Skenet bedrar och man ska

inte skåda hunden efter håren (skratt). Jag brukar skoja om att jag vill ha en ny pump och en ny bälg men det ligger nog ett allvar bakom det.

Vem vill du hälsa till?

- Till min familj och till mina barnbarn.

Text och foto: ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax

Fredag

23/14 Stockholm
21/17 Åbo
19/16 Åbo
0,8m, 0,2m, 0,5m

Lördag

23/15 Stockholm
22/15 Åbo
1,3m, 1,2m

Söndag

19/13 Stockholm
18/15 Åbo

	temp.	moln.
Jomala	22	
Åbo	23	
Helsingfors	20	
Stockholm	23	

	max.	datum	min.	datum
Jomala	+23,1	21.8.	+10,3	19.8.
Åbo	+23,7	21.8.	+9,6	20.8.
H:fors	+24,4	16.8.	+11,5	20.8.

	temp.	moln.
Jomala	23	
Åbo	23	
Helsingfors	22	

Köpenhamn	20	Paris	19	
Oslo	23	Wien	26	
Bryssel	18	Madrid	26	
Berlin	24	Rom	28	
Moskva	32	Aten	39	
London	16	Las Palmas	24	

	Upp	Ner
Mariehamn	6:15	21:09
Helsingfors	5:54	20:49
Stockholm	5:25	20:14

Vädertjänsten Tel.060010600 3,95 /min +Isa

Omelettrulle (8 pers)

70 g smör, 1,5 dl vetemjöl, 6 dl mjölk, 4 ägg, 1/2 salt och vitpeppar
Fyllning:
150 g fryst spenat
1 lök
2 msk smör
3 msk vetemjöl
2 dl mjölk
1 tsk salt, 1/2 tsk svartpeppar
200 g riven ost

Smält smöret. Rör i mjöl och mjölk. Vispa i ägg samt salt och peppar. Slå smeten på bakplåtspapper och grädda i 225 grader 15 min. Fräs spenat och hackad lök i smöret, rör ner mjöl och mjölk. Koka upp under omrörning och koka tills smeten blir tjock. Krydda. Bred ut fyllningen och en del av osten över omeletten och rulla ihop. Strö resten av osten över och ställ in i 200 graders ugn 10 minuter.

TIPSA 0457-313-4444

MESSA 0457-323-4444

RING 018-23444

Lunchbuffé Fredag 24.8
Wienerschnitzel
Pasta med skalajur
Sparrisomelett
Dagens soppa

ARKIPELAG

Strandg. 31. AX-22100 M:hamn
Tel +358 18 24020
info@hotellarkipelag.aland.fi
www.hotellarkipelag.com

Tomater inhemska
199 kg
Gäller 24-25/8

MATHIS Punkten

VÄSTERNÄS TFN 16 220
Öppet: vard. 9-18, lörd. 9-14
www.mathis.aland.fi

Toyota Yaris Verso 1,5 WTi -04
Mätarställning: 59.200 km.
Prissänkt: 15.900 €
tidigare pris 16 900 €

Chrysler Voyager 2,4 -95
Mätarställning: 230.000 km
Specialpris: 4.900 €

Chevrolet S10 Pick up 4WD aut. -98
Mätarställning: 146.000 km
Specialpris: 14.900 €

DAN'S BIL & solskydd
G. Godbyvägen 11, tfn 018-17 325

TILLFÄLLE!

SPECIAL PRIS!
Ford Focus -01 Ambiente 1,6 STW
Besiktad. 29/5 2007 Medkörd: 121000 km
Ålandssäld, med fullständig servicebok (från motorcompany), Fjärrst centrallås, ABS-bromsar, Dubbla Airbags, Elfönsterhissar, Integr CD/AM-Stereo, Vinterdäck på fälgar. Trevlig farmare!

SPECIAL PRIS!
Suzuki Swift 1,3 GLI -94
Reg: 6/10-93 Medkörd: 143000 km
Servicebok, Vinterdäck på fälgar, CD/AM-Stereo. Fin liten bränslesnål bil!

ER bilab
Vikingagränd 1 A 22100 Mariehamn
Tfn 14750 GSM 0400 595 732
Öppet vardagar 10-17

weber Grills for life -

5-25 års Garantisystem

Med en äkta Weber är grillsäsongen 365 dagar

VÄRMEKÄLLAN
Köpmansgatan 1, 22100 M:hamn
Tel. 235 88 / 0400 529 252
onsd - fre 11-17
(lunch 12.30-13.30) lörd 10-14

-VI VÄRMER MÄNNISKOR-

POLARIS
PROVKÖRNING
av världens populäraste
4-HJULINGAR
fredag kl 10-17
lördag kl 11-17

MOTOR Verkstad
TEL. 22591
MARIEHAMN ÅLAND
Godbyvägen 4. Månd-torsd 8.30-17.00, fred. 8.30-16.00

Oljor
Tectyl rostskydd
Eagle One
bilvårdsprodukter

www.ljungdahlsmotor.com